

ROČNÍK LXV

BŘEZEN 2010 • ČÍSLO 03

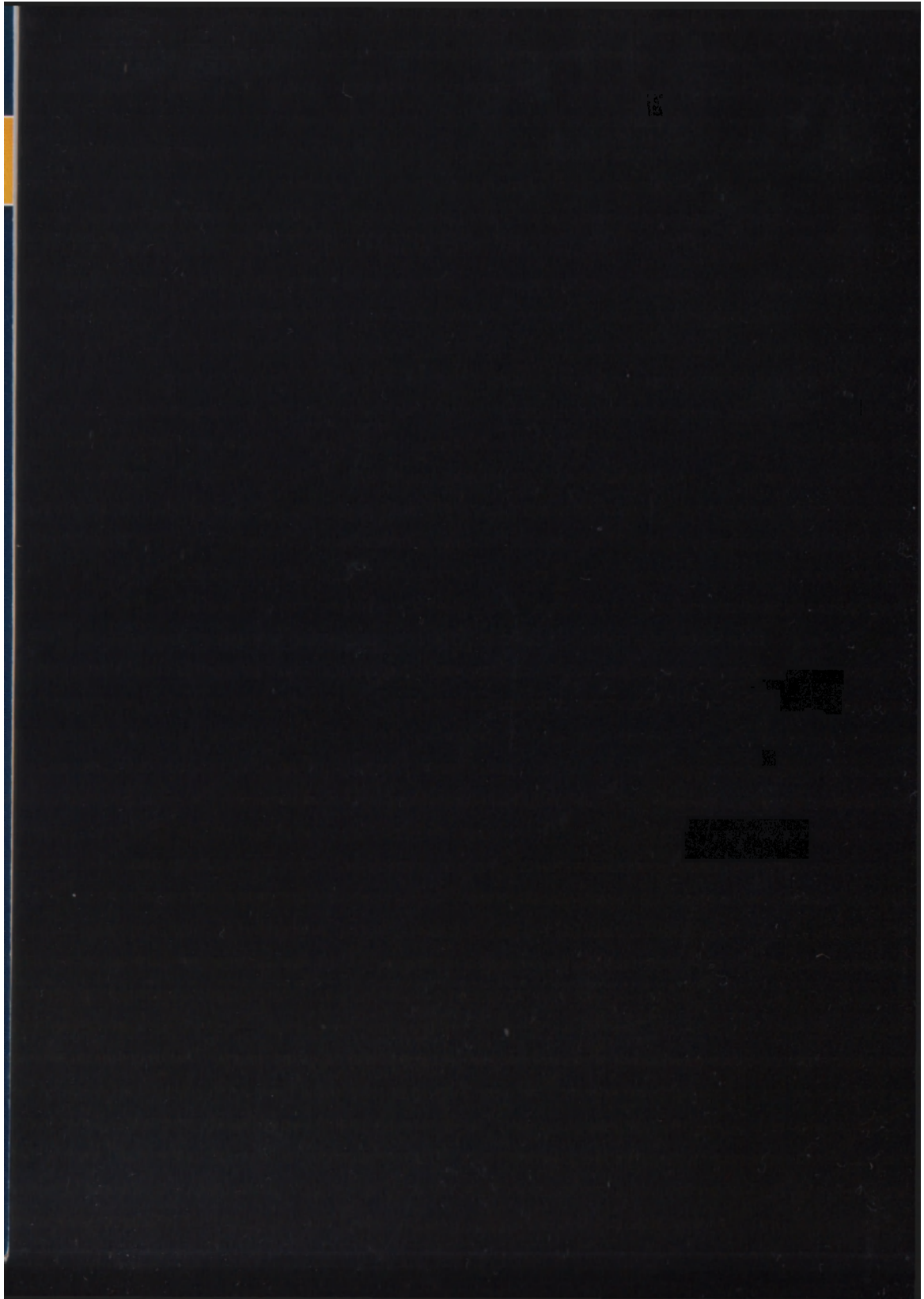
HLAS

PRAVOSLAVÍ

SVÁTEK SV. ŘEHOŘE PALAMY, JAK SE POSTIT?
FILOKALIA - O MODLITBĚ

Z GALERIE IKONOPISCŮ

MONACHII PAISIJ, Více na straně 37

EDITORIAL

OBSAH

SLOVO METROPOLITY - DRUHÁ NEDĚLE VELKOPOSTNÍ		ZAMYŠLENÍ - BUH SE VÁS NEZEPTÁ...	23
SV REHOŘE PALAMY	5	ZAMYŠLENÍ - PŮST A DNEŠNÍ DOBA	24
VĚROUKA - JEŠTĚ K DOBĚ VELKOPOSTNÍ	7	TÉMA - OVLIVNÍ ŠKANDÁLY ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ	
STARÝ ZÁKON - 68. IIFTÁCHOVA DCERUŠKA	9	V KATOLICKÉ CÍRKVI NAŠI POZORNOST K OKOLÍ?	25
DUCHOVNÍ ČTENÍ - FILOKALIA - O MODLITBĚ	10	ZPRÁVY Z EPARCHIÍ	30
DUCHOVNÍ ČTENÍ - ŠAMANIZMUS A KŘESŤANSTVÍ- PODRUHÉ O SETKÁVÁNÍ	12	ZPRÁVY Z EKUMENY - ČLENSTVÍ NAŠÍ CÍRKVE	
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ - PATRIARŠÍ A SYNODNÍ		V EKUMENICKÉ RADĚ CÍRKVI	34
ENCYKLIKA KE SVÁTKU NEDĚLE PRAVOSLAVÍ	16	MLÁDEŽ - ZE SETKÁNÍ MLÁDEŽE	36
ZPRÁVY ZE SVĚTA	18	PROFÍL - MONACH PAISIJ	37
EKOLOGIE - VYUŽITÍ ENERGIE VODY	21	Z REDAKČNÍ POŠTY	38
		PROGRAM METROPOLITY	41

„POKROK NEZASTAVÍŠ“

Zamýšleli jsme se nedávno s jedním kamarádem nad tím, jak to bylo kdysi, a jmenovitě jsme vzpomínali na to, jak žili a jaké hodnoty vyznávali naši dědečkové a babičky. Je zde dlužno dodat, že dědeček i babička onoho kamaráda žijí na venkově dodnes a těší se relativně dobrému zdraví, i když je jim oběma již přes 90(!). Přemýšleli jsme nad tím, co naši předkové v jeho i mém případě na rozdíl od většiny lidí z naší generace znali a uměli.

Museli jsme konstatovat, že vlastně všechno, čeho bylo pro život plný práce a obětavosti zapotřebí. Konstatovali jsme také, že naši předkové si prakticky vše potřebné k životu uměli vyrobit buďto doma, anebo v nejhorsím případě ve dvoře některého ze sousedů.

Naši předkové věděli například docela přesně, kdy a jak sít a sklízet obilí, jak si vypěstovat a uskladnit zeleninu a ovoce, jak chovat krávu, kozu, pár ovcí nebo prasátko. Věděli také, jak postavit pec a jak na ni zadělat maltu, jaké dřevo použít na plot a kde a kdy pást husy. Když se v domě našim dědečkům a babičkám něco pokazilo, zašlo se s tím k sousedovi kováři nebo k sekerníkovi. Ve vesnici byl obuvník a také někdo, kdo uměl opravit hodiny nebo zadrátovat děravý hrnec. Lidé si tenkrát zkrátka uměli poradit.

A jak je to dnes? Předně těch, kdo si umí opravdu vypěstovat svůj chléb vezdejší, je velmi málo. Velko-

pekárna v krajském městě nám upeče chleba z obilí vypěstovaného na velkofarmě někde v Kanadě nebo v Maďarsku. Zeleninu pro nás vypěstují (zajisté jenom odborně a zdravě) anonymní skleníky v Holandsku či v Izraeli. Opravdu „zdravé“ kuře pro nás v rekordním čase vychová, zabije, oškube, vykuchá a zamrazí anonymní linka nadnárodního řetězce někde v Číně nebo v Jižní Africe. Boty za přijatelnou cenu nám ušijí nejbliže někde v Nigérii... A všechno to pak dovezou do supermarketu a ke „konečnému spotřebiteli“ velkokapacitní letadla, lodě a nákladáky...

Po onom nedávném rozhovoru mně přichází někdy na mysl celá řada docela nepříjemných otázek, jako například: Co vlastně jako generace umíme? Mačkat

EDITORIAL

klávesy počítače a ovladače televizoru? Nakupovat v hypermarketu? Koupit si namáchanou maltu v Baumaxu nebo v Hornbachu? Zapnout a vypnout knoflík? Co by se s většinou z nás – příslušníků „vyspělé“ a „pokročilé“ civilizace – vlastně stalo, pokud by najednou všechny ty elektronické sítě a přenosy dat ohrozil a zlikvidoval zákeřný vir? Co by se stalo, pokud by nám (třeba kvůli ropné či potravinové krizi) najednou globální řetězce přestaly „pod nos“ dovážet prakticky všechno, co jíme, a také vše ostatní, co z jakéhokoliv důvodu potřebujeme?

Nechci ani domýšlet tuto úvahu do důsledků. Mám totiž vážné obavy, že bychom pak jako příslušníci „vyspělé“ civilizace oproti našim „primitivním“ předkům neobstáli a fyzický zánik mnoha z nás by byl nevyhnutelný.

Při těchto úvahách mě také napadlo, že lidé jako moji prarodiče a prarodiče mého kamaráda byli hluboce věřící lidé, kteří si svoji závislost na Bohu na rozdíl od většiny příslušníků naší generace uvědomo-

vali a dokázali Boha upřímně prosit o pomoc a být mu také upřímně vděční, jakkoliv těžký by se nám jejich život, na rozdíl od většiny z nás, mohl jevit. Naši předkové také – na rozdíl od lidí dnešních – neměli většinou velký problém s respektováním Božích zákonů a přikázání.

Avšak, „pokrok nezastavíš“. Lidé do budoucna se budou asi nadále spíše více a více specializovat na řadu dílčích činností a budou i proto zřejmě ještě více a více ohroženi výpadkem všech těch globálních elektronických, energetických, zásobovacích a nevím jakých ještě sítí.

Myslím, že když si uvědomíme naši fakticky narůstající zranitelnost a křehkost, bude to o důvod víc (a nikoliv o důvod méně!) prosit Boha – Dárce a Udržovatele všeho o pomoc, děkovat mu a také jej více respektovat. Byl bych velmi rád, pokud by při tom byl nějak nápomocný také Hlas pravoslavi.

V Kristu váš Roman Jurin

DRUHÁ NEDĚLE VELKOPOSTNÍ SV. ŘEHOŘE PALAMY

Vaše Blaženstvo, Vaše Vysokopřeosvícenosti, Vaše Přeosvícenosti, důstojní otcové duchovní, drazí bratři a sestry, milí přátelé,

jsem velmi poctěn skutečností, že mohu s požehnaným Jeho Blaženstva patriarchy Ignatije dnes spolu s ním sloužit svatou liturgií druhé neděle velkopostní jako první představitel Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku a modlit se spolu s vámi k Bohu, Stvořiteli, Dárci a Udržovateli všeho.

V tento svatý den si společně připomínáme svátek sv. Řehoře Palamy, velkého světce, teologa a modlitebníka před tváří Boží, který před nás spolu se zástupcem celé řady světců a světic církve Kristovy staví na jedné straně podivuhodné učení o táborském světle a o božských energiích prostupujících svět a na straně druhé nás vede k duchovnímu poznání, že vidění táborského světla, které osvěcuje celý náš život a celý svět, si od nás vyžaduje vytrvalou modlitbu a úsilí o dosažení věci božských i neustávající bdělost srdce. A tak v tento den musíme společně přemýšlet nejenom nad tím, jak světlo, které zazářilo z hory Tábor a je zároveň světlem Kristova zmrtvýchvstání, je pro nás důležité a krásné, ale také se zamyslet nad tím, jak se k němu přiblížit a jak je nechat rozsvítit naší duši a nás samotné.

Na naší cestě k Bohu a k Božimu nestvořenému světlu, které si právě dnes připomínáme, musíme překonat nejednu překážku a dokázat se vzdát ve svém nitru celé řady věcí, které v nás Bohu nepatří, anebo nás dokonce nutí poslouchat nepřitele lidského rodu. Musíme proto také Bohu s důvěrou otevřít všechna doposud uzavřená a temná zákoutí našeho nitra tak, aby Bůh, který stojí ve světle u bran našeho srdce, mohl do nás vstoupit a proniknout nás svými životodárnými energiemi tak, aby jeho světlo zazářilo již zde na zemi z našich gest, slov, myšlenek i činů.

V neposlední radě se musíme, pokud chceme Božího světla doopravdy dosáhnout, rozhodnout v době velkopostní s láskou a odhodláním vykročit na cestu k Bohu, k jeho nejlepšímu a dokonalejšímu poznání a přijetí.

Nesmíme zapomínat, že „Bůh je světlo a není v něm žádné tmy“ (1 J 1,5) a že ten, kdo se naplní Božím světlem, stává se „příbuzným“ našeho Pána Ježíše Krista. Sám Boží Syn je dle svědectví Bible Světlem ze světla. Víme-li o Božím Synu z Písma, že je „Světlo ze světla“, chce se nám tím říci, že Boží Syn přišel, aby i nás naplnil světlem, protože vše, co v Písmu svatém o Bohu čteme, je zde proto, abychom sami došli spásy a věčného života v Boží přítomnosti.

SLOVO METROPOLITY

Boží světlo – či alespoň jeho odlesk – známe z vlastního duchovního života: čas od času zažijeme, že se v nás při modlitbě nebo při čtení Písma náhle podivuhodně „rozjasní“ a někdy prožíváme po svatém přijímání nebo po zpovědi podivuhodné chvíle. V tomto vnitřním světle najednou chápeme to, co jsme dříve nechápali, objasňují se nám problémy a věci, nad kterými jsme si doposavad marně lámali hlavu. Leč hlavně se nám odhaluje smysl našeho života a nahlížíme podstatu své existence. V takové chvíli většinou nedokážeme říci mnoho o tom, co prožíváme, a lze to vyjádřit snad jen slovy, která známe z modlitby: „Dárce světla, sláva tobě!“

Naše cesta ze srdce Evropy k vám byla zahájena jako cesta za světlem, které kdysi po Kristově vzkříšení od vás zazářilo celému světu a celému křesťanstvu. Toto světlo dodnes neochvějně vyzařuje z vaší svaté církve, ozdobené řadou světců a světic Božích, jejichž jména si v modlitbách a učení naší svaté všeobecné a apoštolské církve i my u nás ve střední Evropě dodnes s úctou připomínáme.

Avšak tábořské světlo a světlo vzkříšení, o kterém mluvil svatý Řehoř Palama, světlo, které z vaší církve

z hloubi věků vyzařuje k nám, a také světlo, které v zrači ve tvářích vás, našich drahých bratří a sester, není pouze jakýmsi světlem z dávné minulosti, je to především naše přítomnost, budoucnost a věčnost, k níž jsme ve společenství církve Kristovy vedeni.

Modlíme se proto o této velkopostní neděli společně aby světlo, které na hoře Tábor uviděli učedníci Páně a světlo, které zazářilo celému světu při Kristově vzkříšení, vyzařovalo i nadále z vaší i naší svaté církve, tak aby každý z nás i svět kolem nás jím byl proniknut a přiveden k pokání, smíření, odpuštění a vzájemnému bratrství, které dnešní svět tak velmi potřebuje a hledá.

Vaše Blaženstvo, důstojní otcové, bratři a sestry, drazí přátelé, ať tato naše cesta k vám v této velkopostní době, překračující hranice různých národů, kultur i historických osudů, zůstane pro nás všechny cestou, která nás přibližuje ke zření nestvořeného světla Božího a zároveň cestou k sobě navzájem.

*arcibiskup pražský, metropolita Pravoslavné církve
v českých zemích a na Slovensku ThDr. Kryštof, Ph.D.*

V katedrále v Damašku 28. 2. 2010

JEŠTĚ K DOBĚ VELKOPOSTNÍ

V době velikého půstu se mění veškeré uspořádání života pravoslavného křesťana. Duch pokání, zpytování tobo, co se děje uvnitř duše, vylučuje mnohé z tobo, co neodpovídá světlému zármutku velkopostní doby.

Dříve se v pravoslavných zemích po celý velký půst nekonaly žádné radovánky, bály, zábavy, setkání v salónech, byla zavřena divadla; na první týden velkého půstu i na strastný (pašijový) týden byla přerušena výuka na školách, byly uzavřeny všechny státní i církevní instituce (samozřejmě kromě chrámů). V průběhu celé doby velkopostní se nekonají svatby. Pro děti, které už byly ve věku, kdy začínají mít rozum, byly omezeny některé hry, což jim umožňovalo proniknout do atmosféry doby, která byla nepodobná jakékoliv jiné době církevního roku.

Podstatné změny jsou od nás očekávány v době velkopostní v domácí i chrámové modlitbě. V chrámě je méně zpěvu, který ustupuje dlouhému čtení, všechno chrámové oblečení se vyměňuje za černé, v době bohoslužeb je přišerí, modlitby jsou provázeny zemními poklonami. Často zní postní modlitba sv. Efréma Syrského.

V čistém týdnu v pondělí, úterý, středu a čtvrtek večer se koná předčítání Velikého kajícího kánonu sv. Ondřeje Krétského, ve kterém je celá lidská historie nahlížena prizmatem hříchu, vášni a pokání lidské duše. Všechny postavy a události starozákonní i novozákonní historie symbolicky představují celou mnohotvárnost duchovního života člověka – od otročení hnusným vášním a porobením těla, až po krásu pokání a královské svobody ducha, kterou mu Bůh daruje.

Ve všední dny velkého půstu se nekoná plná svatá liturgie, hlavní křesťanská bohoslužba, při níž se chléb a víno působením svatého Ducha proměňují na Tělo a Krev Kristovy. Ve středu a pátek se však koná „liturgie předem posvěcených Darů“ – zvláštní bohoslužba, při které věřící dostávají svaté přijímání z Darů, které byly posvěceny o předcházející neděli a uchovány jsou na svatém prestolu (v oltáři).

Každou sobotu kromě první se konají zádušní bohoslužby. A každá neděle velkopostní má své zvláštní zasvěcení. Ve všedních dnech prvního (tzv. čistého) týdne je půst obzvláště přísný. Podle strohých pravidel se v prvních pěti dnech postu v monastýrech i v rodinách přísně dodržujících postní pravidla jí velice málo (např. jednou denně, až večer). Pro ty, kteří na to mají dosti sil

a možnosti, jsou výzvou k mimořádně přísnému půstu první tři dny čistého týdne (tzv. trimero), kdy se mnozí zdárně pokoušejí nejíst vůbec a poprvé v půstu něco okusit až ve středu po liturgii. Podle původních liturgických zvyklostí se má liturgie předem posvěcených Darů konat až k večeru a denní jídlo se přijímá až po této liturgii. Alespoň v první týden velkopostní je žádoucí postit se co nejpřísněji, jak nám to síly, zdraví a okolnosti dovolují. Správně by se ve všední dny velkého půstu neměla jíst vařená jídla; jen nemastné pokrmy chléb, ovoce apod. Tomuto ideálu ať se každý přibližuje, nakolik je to v jeho možnostech.

VĚROUKA

Postní pokrm je tradičně specifikován jako tzv. xerofagie. Doslovně to znamená „suché jídlo“. Ve striktním výkladu to znamená, že můžeme jíst pouze zeleninu vařenou ve vodě se solí a takové věci, jako jsou ovoce a výrobky z něho, ořechy, chléb a med. V praxi se připouští ve dnech xerofagie i chobotnice a měkkýši (pod otázkou je margarín, řepkový nebo jiný rostlinný olej), rozhodně není povolen olivový olej. Následující druhy jídel jsou však vyloučeny: maso, živočišné produkty (sýr, mléko a výrobky z něho, máslo, vejce, sádlo, vypečený tuk), ryby (tj. i všichni ostatní obratlovci), olej (tj. olivový olej) a víno (tj. i všechny alkoholické nápoje). Olej a víno jsou povoleny jen v den svátků významných svatých, jak je to vyznačeno v kalendáři (to však neplatí v prvním „čistém“ týdnu velkopostním).

Ve všedních dnech (pondělky až pátky) prvního, druhého, třetího, čtvrtého, pátého a šestého týdne se podle původních přísných předpisů povoluje jíst jedenkrát denně, a to odpoledne po večerní (nebo po 3. hodině odpolední), a pro toto jedno jídlo platí zachování xerofagie. Musíme však zároveň dodat, že v dnešní praxi se obecně tato pravidla dosti zmírňují a nejsou v naší době v celé své náročnosti dodržována již ani v monastýrech.

Obecně vzato, doporučeno je pravoslavným křesťanům začátku 21. století praktikovat nějakou formu úlevy z postní přísnosti. A to nejen z důvodů tělesných (slabí a churavějící) a psychických (pracovní stres, tlak okolí apod.), ale především duchovních. Lidé, kteří se přísně postí, dle současných pastýřských zkušeností nezdědky propadají nějaké formě pýchy.

Mějme vždy na paměti, že smyslem půstu není zničit nebo ztrestat tělo, ale zkrotit vášně. Osvobodit se ze závislosti, které zotročují naši duši.

Pravidlo xerofagie se zmírňuje v následujících dnech:

1. O sobotách a nedělích velkého postu, s výjimkou Velké soboty. Mohou být podávána dvě jídla denně jako obvykle, kolem poledne a večer. Může být víno a olivový olej; avšak maso, živočišné produkty a ryby jsou vyloučeny.
2. Na svátek Zvěstování přesv. Bohorodice (25. března / 7. dubna) a na Květnou neděli jsou povoleny ryby spolu s vínem a olejem, avšak maso a živočišné produkty povoleny nejsou. Jestliže svátek Zvěstování padne na jeden ze čtyř úvodních dnů velkého postu, jsou povoleny víno a olej, ne však ryby. Na Lazarovu sobotu, den před Květnou nedělí, se může víno, olej a kaviár.

3. Víno a olej jsou povoleny v následujících dnech, padnou-li tyto na všední dny druhého, třetího, čtvrtého, pátého nebo šestého týdne: První a Druhý nalezení hlavy sv. Jana Křtitele (24. února / 9. března dle st. kal.), svatých 40 mučedníků sebastijských (9. / 22. března), předsvátek Zvěstování (24. března / 6. dubna), Sbor sv. archanděla Gabriela (26. března / 8. dubna), svátek místního chrámu nebo monastýru.
4. Víno a olej se rovněž připouští ve středu a čtvrtek pátého týdne, protože se koná bdění Velkého kánonu. Víno je dovoleno, podle některých autorit spolu s olejem, rovněž v pátek téhož týdne, protože se koná bdění se zpěvem Akathistu přesvaté Bohorodice.
5. Víno a olej jsou povoleny i na Velký čtvrtek večer.

Vždy se mělo za to, že uvedená pravidla postění musejí být zmírňována pro ty, kdož jsou staří nebo chatrného zdraví. V současné praxi je striktní přísnost většinou zmírňována i pro zcela zdravé. Zde je třeba brát zřetel i na osobní podmínky, například na situaci pravoslavných izolovaných žijících mezi nepravoslavnými nebo na nutnost stravovat se v závodních nebo školních stravovnách. V každém případě má každý hledat radu u svého duchovního otce. Vždy je důležité mít na paměti, že „nejsme pod zákonem, ale pod milostí“ (Řím 6, 14) a že „lita zabijí, ale Duch dává život“ (2 Kor 3, 6).

I když tato postní pravidla, prospěšná duchu i tělu, v současnosti nebývají přesně a plně uplatňována a mnozí z nás se pro jejich zmírnění opírají o biblický výrok „neboť království Boží není v jídle a pití, ale ve spravedlnosti, míru a radosti v Duchu svatém“ (Řím 14, 17), je zapotřebí mít vždy na paměti, že se jedná o součást posvátné tradice církve a pravoslavní křesťané a křesťanky by se v rámci svých sil a možností měli pokusit se naplnění postních ustanovení co nejvíce přiblížit.

Nadarmo se však postí ten, kdo se nedokáže usmířit s bližními. I kdyby takový nejedl vůbec, nic mu to nepřinese, jen škodu. Jaký má smysl nejíst maso, ale požírat bližního svého (myslí se to duchovně: zlobou, závistí, nepřátelstvím)? Starce Lavrentije Černigovského se jedna žena tázala, jestli v době půstu může jíst sádlo (v ekonomicky těžkých dobách se někdy povolovalo sádlo jako postní pokrm, protože to bylo spolu s chlebem nejlevnější jídlo). Jasnozřivý otec Lavrentij jí odvětil: „Sádlo můžeš, ale bližního nejz.“ (Viděl duchovně, že ta žena chovala nepřátelství ke své sousedce.)

*Podle různých zdrojů sestavil prot. Jan Baudiš
(na weblogu Ambon)*

68. JIFTÁCHOVA DCERUŠKA

Jiftách byl nemanželské dítě. Jeho otec, občan Gileádu v Zajordání, se později oženil s jinou ženou, se kterou měl hromadu synů. Presto, dokud žil, se o Jiftácha staral. Ale když zemřel, vyhnali nevlastní bratři Jiftácha z otcovského domu. „Nemáš nárok na dědictví v domě našeho otce, protože jsi syn jiné ženy!“ Jiftách utekl až do země Tóbu a dal se k loupežníkům. Stal se jejich vůdcem.

Bible o Jiftáchovi říká, že byl udatný bohatýr. Kdysi území Gileádu patřilo Amónovcům. Ti o ně přišli před třemi sty lety, když napadli ještě kočující Izrael, ale byli poraženi a Izrael se zmocnil jejich země. Nyní se Amónovci rozmohli a vytáhli proti Gileádu, aby jej dobyli zpět. Izrael zatím zeslábl, odvykl boji, ale hlavně zradil Hospodina, ze kterého čerpal sílu, a klaněl se bohům pohanickým, což Hospodin zakázal. Vypadalo to s nimi velmi zle a tu si vzpomněli na Jiftácha. „Je to přece udatný bohatýr, živí se mečem, on jediný by se nám mohl postavit do čela a porazit Amónovce a vyhnat je z naší země.“

Gileádští starší se vypravili za Jiftáchem do Tóbu a řekli mu: „Pojď, staň se naším vůdcem a budeme bojovat proti Amónovcům!“ Jiftách jim odpověděl: „Což právě vy jste mě z nenávisťi a lakomství nevyhudili z otcovského domu? Jak to, že přicházíte ke mně teď když jste v soužení?“ Gileádští starší Jiftáchovi odpověděli: „Právě proto se teď obracíme na tebe, abys šel s námi a bojoval proti Amónovcům a byl náčelníkem nás všech, obyvatel Gileádu.“ Jiftách na to: „Jestliže mne pohnete k návratu, abych bojoval proti Amónovcům, a Hospodin mi je vydá, budu vaším náčelníkem?“ A Gileádští starší se Jiftáchovi zavázali: „Ať Hospodin, který to slyší, je mezi námi svědkem, že všechno uděláme podle tvých slov.“ Jiftách tedy šel s gileádskými staršími a lid si jej ustanovil za náčelníka a vůdce. Tak se z vyhnance stal vážený občan s vlastním dvorcem a stády.

S Amónovci se snažil Jiftách nejprve vyjednávat. Ale nebylo s nimi domluvy, jejich král jako by Jiftáchova posla vůbec neslyšel. Tak se Jiftách rozhodl pro boj. Předtím učinil Bohu slib: „Dopřeje-li mi Bůh nad Amónovci zvítězit, pak až se budu vítězně vracet, obětuji Hospodinu to první, co uvidím, že vyběhlo z mých vrat, ať je to ovce nebo býček nebo cokoliv jiného.“

A tak se ztrhl boj, ve kterém Amónovci byli zcela pokorěni. Jiftách ověněn vítězstvím se radostně vrací do svého rodného města. Když se přiblížil ke svému

domu, vychází mu ze vrat vstříc s bubínky a tancem jeho jediná dcerka, aby radostně oslavila jeho vítězství. Jiftách se velmi zarmoutil, protože si vzpomněl na svůj slib. Vždyť neměl jiné dítě kromě ní a nyní ji měl obětovat na základě slibu, který nemohl vzít zpět. Když dceruška uviděla jeho zoufalství a dověděla se jeho příčinu, řekla mu: „Když ses, otče, zavázal vlastními ústy Hospodinu, učiň se mnou, co jsi slíbil. Jen mi dopřej dva měsíce, abych odešla se svými družkami do hor a oplakala tam své panenství.“ Jiftách ji propustil.

Kdyby bylo místo té dívenky vyšlo z Jiftáchových vrat nějaké dobytče, bylo by poraženo a obětováno v oběť zápalnou. Ale lidské oběti se takto v Izraeli nepřinášely. Bůh to svému lidu zakázal. Lidská oběť se přinášela jinak. Tak, jak se přinášívá i dnes: slibem věčné čistoty. Izraelské dívky přirozeně toužily se vdát a mít děti, tak jak po tom touží a toužily dívky jiných národů. A přesto jsou dívky, které Bohu obětují tuto touhu a zůstávají pannami, aby lásku svého srdce připravenu pro manžela a děti přinesly Bohu a těm, které nejvíc miluje: trpícím a zarmouceným. Tak je to v Bibli napsáno i o Jiftáchově dcerušce: „Muže nepoznala.“ Stala se první starozákonní mniškou. V Izraeli se pak stalo zvykem, že izraelské dívky vycházely každý rok na čtyři dny do kopců vzpomínat na dceru Jiftácha Gileádského a zpívat o ní písně.

Olomouc 12. 1. 10, arcibiskup Simeon

FILOKALIA – O MODLITBĚ

V předchozích dvou krátkých výběrech z Filokalie – stěžejního textu pravoslavi, který lze bez nadsázky nazvat také učebnicí našeho duchovního života, jsme si na stránkách Hlasu pravoslavi napřed přiblížili výroky a poučení svatých otců a učitelů pravoslavi o smyslu a způsobu pokání, které je důležitou podmínkou duchovního růstu pravoslavného křesťana. Pak jsme si ve zkratce přiblížili také svatootecovské učení o srdci – jako duchovním orgánu, o jehož čistotě a správném zaměření musíme bez ustání pečovat, pokud chceme již zde na zemi okoušet krásu a sladkost Božího království.

Dalším – a můžeme říci ústředním tématem Filokalie (v překladu Lásky ke krásě) – je téma modlitby. Nemusíme se tomu divit, v modlitbě totiž nejde o nic menšího než o komunikaci člověka s Bohem a zakoušení Boží přítomnosti již zde na zemi. Měli bychom vědět, že cílem duchovního života člověka je přebývat v Boží blízkosti a doslova „rozmlouvat s Bohem“ jako s přítelem a radovat se z jeho přítomnosti – z jeho požehnání, lásky, dobroty, krásy a dokonalosti.

O samotném stavu modlitby se v následujících citátech z děl svatých otců shromážděných ve Filokalii samozřejmě také něco dozvíme, avšak především se od nich můžeme dozvědět hodně o tom, „jak na to“, tj. jak se modlit, aby naše modlitební úsilí o přiblížení se k Bohu bylo korunováno úspěchem. O tom, že tato poučení jsou pro nás velmi užitečná, netřeba pochybovat již také proto, že při naší modlitbě v chrámu nebo doma naše nesoustředěná mysl bloudí od jedné věci ke druhé a cíl našeho modlitebního úsilí tudíž nemůže být dosažen. Pokání a „střežení srdce“, o kterých jsme psali v předchozích číslech Hlasu pravoslavi, jsou nutnou podmínkou k dosažení modlitby. Co nám tedy řeknou a poradí naši učitelé?

Očištění duše skrze dodržování všech příkázání činí intelekt pevným a schopným přijmout stav, který je potřebný k modlitbě. Modlitba je společenstvím intelektu s Bohem.

sv. Evagrios Poustevník, I. O modlitbě, par. 2-3

Toužíš-li se modlit, jak bys měl, nikoho nezarmucuj; jinak „běžíš nadarmo“ (list Filipským 2,16). „Nech svůj dar před oltářem; nejprve se jdi smířit se svým bratrem“ (Matouš 5,24), a když se vrátíš, budeš se modlit nerušeně. Vždyť zloba zatemňuje intelekt toho, kdo se modlí, a uhasíná světlo jeho modliteb.

sv. Evagrios Poustevník, I. O modlitbě, par. 21-22

Ten, kdo se modlí v duchu a v pravdě, již není závislý na stvořených věcech, když uctívá Stvořitele, ale chválí jej pro něho samého.

sv. Evagrios Poustevník, I. O modlitbě, par. 60

Otcové definují modlitbu jako duchovní zbraň. Pokud ji nejsme ozbrojeni, nemůžeme se bránit a jsme jako zajatci odváděni do země nepřítele. Čisté modlitby také nemůžeme dosáhnout, pokud s upřímným srdcem nepřilneme k Bohu. Vždyť je to Bůh, kdo dává modlitbu tomu, kdo se modlí a kdo vyučuje člověka duchovnímu poznání.

sv. Theodoros Velký Asketa, II. Stovka duchovních textů, par. 8

Ať už člověk miluje cokoli, touží tomu být neustále nablízku a odvrací se od všeho, co mu brání být v kontaktu a přebývat s objektem jeho lásky. Je tudíž jasné, že ten, kdo miluje Boha, také touží neustále být s ním a mít s ním obecnství. Toto se v nás uskutečňuje skrze čistou modlitbu. Věnujme se tedy modlitbě vši silou – modlitbě, která nám umožňuje stát se podobnými Bohu. Takovým člověkem byl i ten, který řekl: „Bože, můj Bože, volám k tobě za úsvitu, má duše po tobě žízní.“ (Žalm 63,2, LXX) Člověk, který volá k Bohu za úsvitu, totiž vzdalil svůj intelekt od každé nepravosti a je nepochybně zasažen božskou láskou.

sv. Theodoros Velký Asketa, II. Stovka duchovních textů, par. 94

DUCHOVNÍ ČTENÍ

Byl tvůj bratr příčinou nějakého tvého soužení a tvůj vztek tě přivedl k zášti? V takovém případě se nenech touto záští ovládnout, ale přemoz ji láskou. Toto dokážeš, když se budeš upřímně modlit za svého bratra a přijmeš jeho omluvu; nebo když jej usmíříš svojí omluvou, když se budeš sám považovat za viníka svého soužení a budeš trpělivě čekat, dokud se mrak nepřežene.

sv. Maxim Vyznavač, II. Čtvrtá stovka o lásce, par. 22

Chceš-li být spravedlivým člověkem, přiděl každému aspektu sebe sama – své duši i svému tělu – co mu náleží. Intelektuálnímu aspektu duše přiděl duchovní četbu, kontemplaci a modlitbu; pudovému aspektu duchovní lásku, opak zášti; žádavému aspektu zdrženlivost a sebeovládání; a tělesné schránce pokrm a oblečení, neboť pouze tyto dvě věci skutečně potřebuje. (1. Timoteovi 6,8)

sv. Maxim Vyznavač, II. Čtvrtá stovka o lásce, par. 44

Ten, kdo se věnuje modlitbě, musí bojovat se vši horlivostí a ostražitostí, s maximální vytrvalostí a veškerou námahou duše, aby se nestal netečným a nesoustředěným, aby nepropadl nadměrnému spánku, apatii, ochablosti a zmatku nebo se neposkrvil nezkrotnými a nemravnými myšlenkami, které podrobují jeho mysl věcem tohoto druhu, a aby se nespokojil pouze s dlouhým stáním či klečením, zatímco jeho intelekt by bloudil někde daleko. Dokud totiž člověk není vycvičen v přísné ostražitosti, tak, že po útoku záplavy neužitečných myšlenek je všechny ve své nepřetržitě touze po Bohu otestuje a vytrídí, je snadno různými neviditelnými způsoby sveden ďablem. Kromě toho ti, kdo doposud nejsou schopni setrvat v modlitbě, se mohou snadno stát domýšlivými, když umožní, aby úklady zla zničily dobré dílo, na němž pracovali, a vydají je ďáblu. Dokud modlitba není zcela prodchnuta pokorou, láskou, prostotou a dobrotou, pak tato modlitba – či spíše rádobymodlitba – nám nemůže vůbec prospět.

sv. Makarios Egypťský, III. Modlitba, par. 21-22

Bezelstnost vůči druhým, upřímnost, vzájemná láska, radost a pokora každého druhu musejí být položeny jako základ společenství. Jinak, když druhé znevažujeme nebo na ně zehráme, je naše námaha marná. Ten, kdo nepřetržitě setrvává v modlitbě, nesmí znevažovat člověka, který toto nedokáže, a zase ten, kdo se věnuje naplňování potřeb společenství, si nesmí naříkat na ty, kdo se věnují modlitbě. Vždyť je-li modlitba služba přinášená v duchu prostoty a lásky k druhým, nadbytek zasvěcených modlitbě vykompenzuje nedostatek těch, kteří

slouží, a naopak. /26/ Tímto způsobem je zachována rovnost, kterou doporučuje sv. Pavel (2. list Korintským 8,14): Ten, kdo má hodně, nemá nadbytek, a ten, kdo má málo, nemá nedostatek (Exodus 16,18).

sv. Makarios Egypťský, III. Modlitba, par. 26

Modlitba správně zkombinovaná s věděním převyšuje každou ctnost i příkázání. Toto potvrzuje sám Pán. Když byl v domě Marty a Marie, poukázal na rozdíl mezi Martou, která se o něho starala, a Marií, která se posadila u jeho nohou a radostně pila ambrózií jeho božských slov... Toto neřekl, aby znevážil skutky služby, ale aby jasně rozlišil vyšší od nižšího.

sv. Makarios Egypťský, III. Modlitba, par. 32

Mystérium modlitby nekončí s nějakým určitým časem nebo místem. Jestliže totiž modlitbu omezuješ na nějaké konkrétní časy nebo místa, zbytek času promrháš marnými činnostmi. Modlitbu lze definovat jako nepřetržitě obcování intelektu s Bohem. Jejím úkolem je zatahnout duši zcela do božských věcí. Její naplnění – řečeno slovy sv. Pavla (1. Korintským 6,17) – spočívá v takovém oddání se myslí Bohu, že se s ním stává jedním duchem.

Nikitas Stíbatos, IV. O vnitřní povaze věcí a o očistování intelektu, par. 77

„Základním předpokladem pro praktikování vnitřní modlitby je tedy přesvědčení, že nejde o pouhou modlitbu, ale spíše o společenství a sjednocení s Bohem. Nedosažitelný Bůh je přítomen a činí se pro nás dostupným skrze své božské energie. Bůh na nás během modlitby sestupuje a sjednocuje se s námi, s námi hříšníky. A protože do svého nitra přijímáme Krista, nepochybně spolu s ním získáváme skrze Ducha svatého i Otce. Slovo, které se stalo kdysi v Palestině tělem, Slovo Boží, které nese veškeré stvoření na špičce svého prstu, nám nyní umožňuje, abychom je do sebe pojali, když říkáme Ježíšovu modlitbu. Kristus do nás vstupuje, přebývá s námi a doprovází nás.“

Arcbimandrita Emilianos, The Living Witness

of the Holy Mountain: Contemporary Voices from Mount Athos

V období velkého postu, které budeme ještě několik dnů v církvi prožívat, bude pro nás zajisté příležitostí k tomu, abychom se modlili častěji, a pokud to dokážeme, také soustředěněji a s větším odhodláním. Při našem úsilí o modlitbu si zkusme vzít k srdci poučení svatých otců obsažená ve Filokalii, jejíž malou část otiskujeme s laskavým svolením amerického vydavatele výběru od o. Allyne Smithe z Nebrasky a českého vydavatele překladu.

Roman Junga

ŠAMANIZMUS A KŘESŤANSTVÍ- PODRUHÉ O SETKÁVÁNÍ

My se teď od aleutských indiánů na Aljašce, kteří přijali pravoslavi, přeneseme k jejich šamanským kolegům do Střední a Jižní Ameriky, protože střet šamanizmu a křesťanství je nejčastěji a nejbolestněji připomínán právě v této oblasti. Možná i proto, že z těchto výprav (na rozdíl od výprav na Aljašku) se zachovalo větší množství písemných svědectví, na jejichž základě si můžeme udělat dobrou představu o celé té historii.

Především musíme vzít v úvahu, že misionáři, kteří doprovázeli vojsko španělských dobyvatelů, ve skutečnosti často nebyli vůbec žádní misionáři. Byli to většinou církevní učenci a úředníci. Vždyť poslední klasická misie pohanů, které by se mohli účastnit buď oni sami, nebo alespoň jejich učitelé, proběhla na jejich vlastním teritoriu už hodně dávno. Oni sami vyšli z církevní struktury, která byla po vyhnání islámských Maurů utužená až k fanatické nezpochybnitelnosti, a představa, že by jejich příkazy a nařízení někdy někdo nerespektoval, byla patrně za samou hranici jejich představivosti. A k tomu se přidal ten problém, že američtí indiáni neměli modly,

kteří „mají oči a nevidí, mají ústa a nemluví“, tedy takové ty klasické modly, které by stačilo pokácat a shodit do řeky, ale modly, které byly až příliš „živé“, které proměňovaly vědomí indiánů a dávaly jim bezprostřední duchovní zážitky, jaké žádný křesťanský obřad nebyl s to nahradit (alespoň co se týče okamžité změny vědomí).

Protože úředničtí misionáři neměli s drogami žádné zkušenosti, nebyli schopni pochopit, proč se ti domorodci svých božstev tak zatvrzele drží. Tož jim to zkusili vysvětlit po španělsku, ale ani mučení, ani pronásledování nezměnilo názor indiánů na křesťanství. Kněží dosáhli pouze toho, že indiáni přizpůsobili

Mexicko - svátek smrti

DUCHOVNÍ ČTENÍ

svůj vnější projev normám požadovaným křesťanskými přemožiteli a některé své obřady obohatili křesťanským pojmoslovím (konec konců vzývat tu a tam nějakého boha či svatého navíc, to nemůže škodit). Misionář Askalón rozhorleně píše: „Dávlova horlivost je taková, že se jí proti nám daří. Jeho prohnatost způsobuje, že každý den nacházíme nové škody na svém díle. Proto je u úředníků všech okrsků vítána příčinlivost ve vyhledávání, vykořenění a trestání těchto přežitků starého modlářství a kultu ďáblova.“ (26)

Po jedné domácí hádce udal nějaký indiánský příbuzný páteru Askalónovi jednu ženu, která vlastnila semena ololihquiho. Askalón zaznamenal: „Když byla dotázána, proč tak zarputile odmítala odpovědět, což indiáni činí vždycky, odpověděla: „Oninomauhtiaya“, což znamená „neodvážila jsem se ze strachu“. Je třeba poznamenat, že nepocítují strach před zástupci spravedlnosti z očekávaného trestu. Spíše je to strach právě z ololihquiho či z božstva, které v něm, jak věří, sídlí. V tomto ohledu je jejich víra tak zmatená, že je třeba užít Boží pomoci k jejímu odstranění. Strach a hrůza, které brání jejich výpovědi, jsou obavou z rozmrzelosti tohoto falešného božstva, které dle jejich víry prodlévá v ololihquim. Je to hrůza z jeho nevole a hněvu. Proto (mu) říkají Aconechlahuelis, tj. „kěz nevzbudím tvůj hněv a zlobu vůči sobě“.“

Zdá se, že indiáni se ocitli mezi dvěma ohni. Na jedné straně hněv a zloba božstva, na druhé straně horlivost a krutost misionářů. Ať si vyberou, co chtějí, vždycky na to doplatí. Jak to nakonec dopadlo, pokusil se zhodnotit Wasson, citovaný P. T. Furstem: „Těmito zprávami z dávných koloniálních dob se jako jeden hlas... nese duch pochmurné hořkosti. Sledujeme zde smrtonosný soubor dvou kultur. Na jedné straně tu máme fanatismus zanícených mužů církve plamenně pronásledujících s podporou drsné světské moci jev, který pokládali za pověru a modlářství. Na druhé straně soudržnost a úskočnost indiánů, bránících svého nadevše drahého ololihquiho. A indiáni tento boj zjevně vyhráli, protože v dnešní Oaxace můžete být svědky podáváníí semen jako neustále platné pomoci v těžkých časech.“

Aby to ovšem nebylo všechno vnímáno tak černobíle, dám k dobru jednu zajímavou informaci, kterou jsem vyslechl v jakémsi zahraničním televizním seriálu, který se věnoval dávným kulturám, zde konkrétně Inkům. Nemožu bohužel sloužit přesným odkazem, protože v době sledování jsem ještě neuvážoval o zpracování tohoto tématu, a tak jsem neměl důvod si jméno seriálu a toho člověka v něm zapsat nebo zapamatovat, ale ta informace mi ulpěla v paměti, protože je zajímavá. Inkové se z pohledu misionářů a dobyvatelů dělili na dvě základní skupiny. Jedni se jim protivili, skrývali se a praktikovali po-

DUCHOVNÍ ČTENÍ

hanské kultury a ti druzí spolupracovali se Španěly, udávali ty první a vydávali o jejich pohanských krutostech velmi barvitá a strašlivá svědectví. Ti první náleželi vždy k jednomu indiánskému klanu a ti druzí zase k druhému. Průvodce pořadem vyslovil zajímavou teorii, že klany z dříve vládnoucích indiánských vrstev, když už nad nimi Španělé vyhráli, využili jejich vojenské převahy alespoň k tomu, aby si vyřídili účty mezi sebou. Je to tak nemyslitelné? Kdo ví, jak to bylo s tajnými krutými pohanskými obřady, o kterých Španělé vždy jen slyšeli od „spolehlivých“ svědků, a komu nejdříve posloužila jejich misijní horlivost. Svět se nemění. S odstupem doby ovšem můžeme spíše zhodnotit, komu tento způsob misijní horlivosti asi moc neposloužil. Asi moc neposloužil Pánu Bohu, lidem a křesťanské víře. Vždyť na to, aby indiáni mohli opravdu svobodně a v klidu a míru promyslet skutečný obsah nové křesťanské zvěsti, nezbylo při tom všem moc času a ani na to nebyla ta správná nálada. (Když pomínu otázku zvěsti samotné, s jejímž obsahem se jako pravoslavný křesťan také nemohu ve všem ztotožnit).

V podstatě se obrovská snaha v misionářské činnosti, kázání a trestech setkala, jak byli církevní autoři pozdějších staletí nuceni přiznat, vyjma zatlačení těchto praktik do podzemí, s minimálním úspěchem. A tam byl boj proti nim ještě o mnoho těžší. Navíc se indiánům podařilo zapracovat peyotl, semínka povijnice i další posvátné rostliny do křesťanské doktríny tak obratně, že se mohli klidně hlásit k náležitému uctívání Panny Marie a svatých a zároveň pokračovat v hledání duchovního vedení s pomocí božských opojných látek z předkolumbovské minulosti. Španělé dovedli ovšem přikročit poněkud odvážně i k taktice ze zcela jiného soudku, která se z hlediska ortodoxního křesťana jeví velmi neortodoxní a která předznamenala mísení šamanizmu s křesťanstvím do té míry, že člověk stojící opodál si dnes může klást i poněkud zmatenou otázku, co je vlastně co:

Vyskytly se totiž také pokusy o spojení obou kultur, při jednom z nich byla dokonce vyslána misie do státu Coahuila (r. 1692) s názvem „El Santo de Jesus Peyotes“. Při této misii se místo hostií používal peyotl a tento ústupek domorodému náboženství byl v případě „domorodé americké církve“ ještě dokonalejší. Kolem r. 1880 se kult peyotle dostal do Severní Ameriky, pravděpodobně ho tam dovezli indiáni kmenů Kiowa a Komančů, kteří se vraceli ze svých nájzdů

do Mexika. V následujících čtyřiceti letech se kult rozšířil na severozápad a mezi kmeny Velkých prérií (Great Plains). Rozvinulo se zde několik forem bohoslužeb, částečně charakteru křesťanského a částečně pohanského. Americké úřady se mnohokrát pokusily peyotle zakázat, avšak neuspěly. Došlo dokonce k několika zvláštním soudním sporům, ale důkazy nedokázaly porotu přesvědčit o tom, že droga vyvolává nejen opilost, nýbrž i prostopášnost. Většina obviněných indiánů tvrdila, že peyotle berou proto, aby dosáhli spojení s Bohem, a to jim pak pomůže stát se lepšími lidmi. Máme spolehlivé důkazy zvláště o tom, že konzumace peyotle pomáhala indiánům v rezervacích v boji se závislostí na alkoholu.

Taková podpora abstinence by těžko mohla charakterizovat nebezpečnou návykovou drogu. Ačkoli perzekuce neustávala, stále větší počet členů domorodé americké církve peyotle používal. Roku 1962 zvítězila americká Unie za občanská práva v precedenčním procesu proti státu Kalifornie, který popíral význam peyotle pro sakrální účely. Díky tomu si tam dnes můžete mezkalové hříbky zcela v souladu se zákonem objednat na dobírku...

U Kiowů a Komančů jsou bohoslužby s peyotle méně exotické, zato však častější než u Huicholů. Konají se o Vánocích, na Den díkůvzdání, o Velikonocích a také u příležitosti narození dítěte nebo šťastného návratu z cesty. Jsou to hluboké duchovní zážitky, a jak píše J. S. Slotkin, autor knihy *Peyotlové náboženství* (*Peyotle Religion*), která vypráví o jeho životě v indiánské rezervaci Menomini: „Bílý člověk vejde do kostela a mluví o Ježíši, indián vejde do svého týpu a mluví s Ježíšem.“

To už se dostáváme do oblasti přímé sakrální konfrontace kontaktu s drogou a kontaktu s Ježíšem, nebo alespoň s tím, co si indiáni nebo běloší nadšení jejich kultem pod jménem Ježíš představují. Už jsem se tomu věnoval v kapitole o eucharistii. Zde chci jen upozornit na poněkud zarážející fakt, totiž na představa, jakou má J. S. Stolkin o dění při návštěvě kostela. Z citace sice přímo nevyplývá, zda se jedná o jeho názor, nebo zda cituje slova některého indiána, faktem ale zůstává, že je to názor mylný. Bílý člověk, pokud je křesťanem, může mluvit o Ježíši v rozhovoru nebo na přednášce, to jistě. Ale v chrámu a vůbec při modlitbě mluví s Ježíšem. Pokud ne, tak to ještě (a nebo už) není křesťanství.

A tak se opět dostávám ke své (asi už oblíbené)

DUCHOVNÍ CTENÍ

otázce: Vědí dnešní lidé skutečně všechno o křesťanství a o Ježíši? A vědí skutečně všechno také o droze a jejím božstvu? Nebo jenom něco předpokládají, aniž by měli potřebu si své zažitě předpoklady ověřit? Nehraje tu nějakou významnou roli lidská spekulativnost a fantazie? Je to o Bohu, nebo o představách o Bohu? A to neplatí jen pro indiány, ale i pro dědice „křesťanské civilizace“:

Hernando Ruis de Alacrón, duchovní ze 17. století, se ve svém *Tratado* z r. 1629 velice široce věnoval indiánskému uctívání a užívání posvátných semen popyjnice, peyotlu, hub a tabáku. Vyjádřil zde rovněž obavu, že tyto „modlářské“ praktiky indiánů by mohly být dostatečně přitažlivé i pro nižší vrstvy španělské koloniální společnosti. (31) Páter Hernando tak už v 17. století odhadl budoucí přitažlivost indiánských drog (a kultů) pro „bledé tváře“. Snad z opatrnosti přisoudil tento zájem jen „nižším vrstvám“. Jak by se asi divil, kdyby dnes četl poznámky lidí z vrstev „vyšších“,

dalo by se říci přímo svých vědeckých kolegů:

„Výhoda hub spočívá v tom, že dostanou tolik lidí, (ne-li všechny) do příslušného stavu, aniž by museli procházet utrpením Blakea či sv. Jana. Umožňují vidět jasněji, než to dovoluje naše slábnoucí smrtelné oko, to, co se skrývá za horizonty našeho života, umožňují cestovat v čase tam i zpět, dosáhnout jiných úrovní existence, dokonce (jak říkají indiáni) poznat boha... Vše, co za takové noci uvidíte, má prapůvodní kvalitu: krajina, stavby, tvary, zvířata – všechno vypadá, jako by právě vystoupilo z dílny stvořitelovy.“ (Wasson 1972a:197–198)

(Je typické pro synkretickou povahu současného houbového kultu, že někteří oaxačtí indiáni říkají, že dostali houby od boha, protože neuměli číst a bůh k nim chtěl promlouvat přímo. Eunice Pikeová a její spolkečnice Florence Cowanová (Pike and Cowan, 1959) vyprávěly, jak těžké je vysvětlovat křesťanské poselství někomu, kdo je přesvědčen, že už má prostředky, posvátné houby, přímého přístupu ke slovu božímu v nezprostředkované a jasné formě, může sám navštívit nebesa a navázat vlastní spojení s bohem.)

Upozorňuji na slova „aniž by museli procházet utrpením Blakea či sv. Jana“. Utrpení nikdy neznamenalo na lidské duchovní cestě nějakou zbytečnou a nežádoucí komplikaci. Tak by tomu mohlo být, kdybychom byli svatí, ale to nejsme. Jsme hříšní, a proto je naše duchovní cesta za svatostí spojena s utrpením. Pokud někdo chválí duchovní zážitky proto, že se k němu lze dostat lehčeji, snadněji, pohodlněji, pak opravdu riskuje, že utrpení, kterému se vyhnul před zážitkem, čeká na něj ještě po zážitku, po zjevení, po duchovní cestě, po tělesné smrti. Hledat výhodnější cesty a způsoby se (možná) vyplácí v podnikání, ale rozhodně ne v náboženství.

Lidé odkojení „křesťanskou“ kulturou by to teoreticky ještě měli vědět. Ovšem přesto i někteří „bílí“ vědci byli fascinováni zkušenostmi s šamanským duchovním prostředím natolik, že neváhali ztotožnit je s poznáním křesťanského Boha, a to i přesto, že některé zkušenosti hovořily spíše pro setkání s nekřesťanským (vlastně i křesťanským) ďáblem. Albert Hofman snědl 32 sušených vzorků *Psilocibe mexicana* o hmotnosti zhruba 2,4 g, což odpovídalo průměrné denní dávce mexických indiánů. Poznámky v jeho laboratorním bloku jsou klasickým popisem otravy houbami.

o. Jan Týmal
Pokračování příště

PATRIARŠÍ A SYNODNÍ ENCYKLIKA KE SVÁTKU NEDĚLE PRAVOSLAVÍ

OSLAVA PRAVOSLAVÍ, 21. 2. 2010

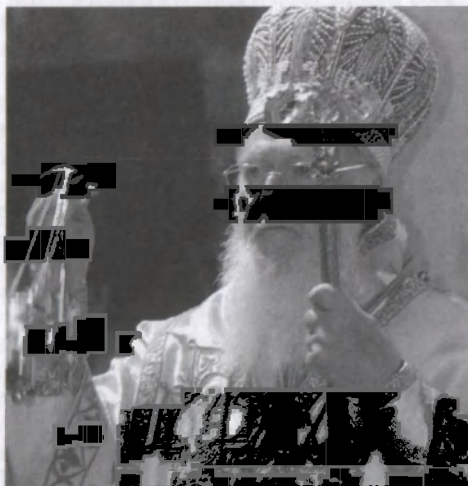
Naše nejsvětější pravoslavná církev si dnes připomíná svůj vlastní svátek a historický a mučednický ekumenický patriarchát – mateřská církev konstantinopolská posílá pozebnání a lásku všem svým věřícím a duchovním dětem na celém světě a zve je ke společné modlitbě.

Požeňnání vám ve jménu našeho Pána!
Všichni, kdo po věky viditelně či neviditelně usilovali o oslabení církve, všichni, kdo se snažili rozvrátit církev heretickým učením, všichni, kdo chtěli církev umlčet tím, že ji zbaví jejího hlasu svědectví; ti všichni byli neúspěšní. Skutky mučedníků, slzy asketů a modlitby svatých ochránily církevní spiritualitu, zatímco Utěšitel a Duch pravdy ji vedl do plnosti pravdy.

S pocitem povinnosti a odpovědnosti, navzdory překážkám a problémům, jako první mezi rovnými, dbá ekumenický patriarchát na ochranu a budování jednoty pravoslavné církve, aby jedním hlasem a jedním srdcem vyznávala pravoslavnou víru našich otců po všechny věky a také v dnešní době. Proto pravoslaví není zakonzervovaným muzeem, je to dech života, který musí být přístupný a stále posilovat všechny lidi ve světě. Pravoslaví je vždy aktuální, soudobé, plně skromnosti a nutné reflexe současných existenciálních otázek a potřeb lidstva, to platí v každé historické době a v každých historických poměrech, včetně současnosti.

Z tohoto důvodu musí být pravoslaví ve stálém dialogu se světem. Pravoslavná církev se nebojí dialogu, protože pravda se nebojí dialogu. Právě naopak, jestli se pravoslaví uzavře v sobě samém a odmítne dialog s těmi mimo pravoslaví, všichni selžou ve své misi a již tu nebude žádná obecná církev ani žádná ekumena. Místo toho byt bude introvertní skupina - „ghetto“ na okraji společnosti, na okraji historie. Proto se velcí otcové církve nikdy nebáli dialogu se světem, se společností své doby, ani s pohanskými ideologiemi a filosofy – tímto dialogem ovlivňovali a proměňovali tehdejší svět a nabízeli mu skutečnou všeobecnou církev.

Dnes má pravoslavný svět povinnost pokračovat v tomto rozhovoru se světem a poskytovat mu tím

svědectví o životodárném dechu naší víry. Tento nutný dialog s nekřesťanským světem nemůže proběhnout, aniž by nejprve neproběhl mezi všemi těmi, kteří nosí jméno Kristovo. Proto všichni křesťané musíme spolu hovořit a vyjasnit si rozdíly, jedině tak naše svědectví vnějšmu světu bude důvěryhodné. Tato snaha o jednotu všech křesťanů je vůlí a příkazem našeho Pána, který se tak modlil ke svému Otci. (Jan 17,21) „Aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“ Není přece možné, aby se náš Pán dále trápil nad nejednotou svých učedníků, a my zůstali lhotejní k jednotě všech křesťanů. To by byla trestuhodná zrada a porušení jeho božského příkazu.

Ekumenický patriarchát přesně z těchto důvodů vede již po mnoho desetiletí dialog se všemi většími křesťanskými církvemi a konfesemi. Děje se tak ve vzájemném souhlasu a s podílem všech místních pravo-

PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ

slavných církví. Cílem tohoto dialogu je v duchu lásky diskutovat o všem, co rozděluje křesťany ve věcech víry, ale také organizace a církevního života.

Tento dialog, stejně jako veškeré úsilí o pokojné a bratrské vztahy pravoslavi se všemi ostatními křesťany, je dnes bohužel zpochybňován ze strany určitých kruhů, které si výhradně pro sebe nárokují titul zelótů a ochránců pravoslavi. Posuzováno měřítkem pravého pravoslavného ethosu je jejich snaha nepřijatelná a fanatická. Dle nich by všichni patriarchové a svaté synody pravoslavných církví na celém světě, kteří se jednomyslně rozhodli pokračovat v tomto dialogu a podporovat jej, nebyli pravoslavní. Tito odpůrci každé snahy o znovunastolení jednoty mezi křesťany povyšují sami sebe nad episkopální synody církve a vyvolávají tak nebezpečí rozkolu v církvi (církvevního schismatu).

Ve své polemické argumentaci proti obnovení jednoty křesťanů tito kritici dokonce neváhají překrucovat realitu a klamat tak věřící. Mlčí například o skutečnosti, že teologické dialogy jsou vedeny s jednomyslným souhlasem všech místních pravoslavných církví, a místo toho napadají pouze ekumenický patriarchát. Rozšiřují pověsti o blízkém sjednocení římskokatolické církve s pravoslavnými církvemi, přičemž dobře vědí, že v teologickém dialogu s římskokatolickou církví stále zůstává mnoho sporných otázek, které vyžadují dlouhou diskusi; o sjednocení navíc nerozhodují teologické komise, ale církevní synody. Prohlašují,

že papež snad bude utlačovat (podmaňovat si) pravoslavné, neboť ti se zavázali k dialogu s římskými katolíky! Odsuzují ty, kteří vedou takový dialog, jako údajně „heretiky“ a „zrádce“ pravoslavi, čistě a jednoduše proto, že hovoří s nepravoslavnými, s nimiž se dělí o poklady a pravdy pravoslavné víry. Hovoří přezíravě o všech snahách po usmíření rozdělených křesťanů a obnovení jejich jednoty jako o ekumenické panherezi, aniž by poskytli sebemenší důkaz, že ve styčích s nepravoslavnými pravoslavná církev opouští nebo popírá učení ekumenických koncílů a církevních otců.

Milované děti Páně, pravoslavi nepotřebuje fanatismus ani nesnášenlivost k vlastní ochraně. Kdo věří v pravdu pravoslavi, nebojí se dialogu, neboť dialog nemůže pravdu nikdy ohrozit. Jestliže v dnešní době lidé usilují o překonání svých odlišností pomocí dialogu, nesmí pravoslavi jít naopak cestou netolerance a extremismu. Měli byste mít nejvyšší důvěru ve vaši Matku církev. Neboť Matka církev po celé věky předávala pravoslavi národům. A také v dnešních složitých podmínkách se Matka církev po celém světě snaží udržet pravoslavi živé a úctyhodné.

Z ekumenického patriarchátu, tohoto svatého centra pravoslavi, vás všechny s láskou objímáme a posíláme otcovské požehnání. Modlíme se, abyste prošli ve zdraví svatým obdobím kajicnosti a askeze, velkým svatým půstem, a stali se tak hodnými oslavit čisté utrpení a slavné vzkříšení našeho Pána a Spasitele se všemi věřícími pravoslavnými křesťany na celém světě.

Oslava pravoslavi 2010

+ Bartoloměj z Konstantinopole
služebník Boží

+ Constantine z Derkonu

+ Evangelos z Perge

+ Kallinikos z Lystry

+ Michael z Rakouska

+ Alexios z Atlanty

+ Joseph z Proikonnisosu

+ Demetrios z Sevasteiae

+ Irenaios z Myriophytonu a Peristasisu

+ Chrysostom z Myry

+ Emmanuel z Francie

+ Makarios z Gortyna a Arkadie

+ Amphilochios z Nového Zélandu

ZPRÁVY ZE SVĚTA

EGYPT. Egyptští památkáři dokončili po osmi letech rekonstrukci monastýru svatého Antonína nedaleko Rudého moře, nejstaršího křesťanského kláštera na světě. Obnova monastýru Egypt přišla

na 14,5 milionu dolarů. Při rekonstrukci 1600 let starého komplexu byly obnoveny starověké mohutné zdi kolem kláštera a zdi obou jeho kostelů ze 6. a 15. století. Zrekonstruovány byly také části obývané kdysi mnichy a věž z 6. století, v níž ve středověku hledali úkryt před drancujícími útoky beduínských kmenů. Archeologové z amerického výzkumného střediska v Egyptě rovněž objevili pod jedním z kostelů původní cely mnichů ze 4. století. Patron kláštera svatý Antonín Veliký je považován za zakladatele křesťanského mnišství. Do odlehle hornaté krajiny se uchýlil na konci 3. století našeho letopočtu. Po jeho smrti v roce 356 jeho následovníci postavili klášter, který je využíván dodnes. Bydlí v něm asi 120 mnichů a navštěvují ho miliony křesťanských poutníků. Svatý Antonín svým životem nepřímo ovlivnil pozdější vývoj křesťanství. Svým asketickým, poustevnickým způsobem života a odříkáním se stal pro mnohé ideálem křesťanského mnišství. Narodil se ve středním Egyptě v zámožné rodině a údajně se dožil 105 let (251 až 356 let po Kristu). Hlavním historickým pramenem o jeho životě je Život Antoníův od biskupa Athanasia z Alexandrie (4. století). Klášter je symbolem soužití křesťanů a muslimů, uvedly egyptské úřady asi měsíc po jednom z nehorších případů mezináboženského násilí za posledních deset let, při kterém při střelbě na křesťanské věřící zemřelo sedm lidí. „Rekonstrukce kláštera ukazuje světu, že usilujeme o obnovu památek naší minulosti, ať už koptské, židovské nebo muslimské,“ řekl generální

tajemník egyptské Nejvyšší rady pro památky Záhí Havás. „Takový incident jako v Horním Egyptě se může mezi bratry stát,“ odpověděl na otázku, zda existuje souvislost mezi incidentem z noci ze 6. na 7. ledna a načasováním jeho prohlášení. Lednový incident se odehrál po půlnoční mši konané na oslavu koptských křesťanských Vánoc v jihoegyptském městě Nag Hammádí asi 40 kilometrů od Luxoru. Vztahy mezi muslimy a jinými náboženstvími v Egyptě si již v minulosti vyžádaly mezinárodní kritiku, egyptské úřady však obvinění z liknavosti a nedostatečné snahy incidentům předcházet odmítají.

Podle BBC World Service

Moskva. Patriarchát Ruské pravoslavné církve odmítá snahy představovat Stalina jako dobrodince a věřícího křesťana. Jednoznačnými slovy to vyjádřil O. Filip Riabych v listu zasláném předsedovi komise vojensko-vlasteneckých záležitostí Ruské federace. Jevgenij Kolyšev totiž požádal o vyjádření postoje moskevského patriarchátu v této otázce těsně poté, co arcibiskup Hilarion Alfiejev v jednom z rozhovorů kriticky zhodnotil roli Stalina v dějinách. „Stalin způsobil utrpení a neštěstí milionům lidí. Proč bychom to měli skrývat a ještě

z něho dělat hrdinu? Snaha představovat tohoto krutého pronásledovatele církve jako dobrodince a věřícího křesťana je nebezpečná a může způsobit duchovní škody.“ O. Riabych těmito slovy odmítl argumenty, že by Stalin byl věřícím člověkem. „Jeho gesta neupřímné sympatie k církvi měla čistě pragmatické důvody. Znalost historických dokumentů potvrzuje, že systematické a plánované akce teroru

ZPRÁVY ZE SVĚTA

byly konány na rozkaz Stalina. Zastáncem tohoto postoje je také patriarcha moskevský a vši Rusi Kirill, který prohlásil, že nelze ospravedlňovat Stalina jenom s ohledem na vítězství ve 2. světové válce. Jde o první tak ostře formulované prohlášení moskevského patriarchátu v otázce hodnocení tohoto historického období.

Moskva. Ekumenický patriarcha konstantinopolský Bartoloměj I. se v druhé polovině května vydá na oficiální návštěvu Ruska na pozvání patriarchy Moskvy a vši Rusi Kirilla. Oznámil to v úterý 12. 1. na tiskové konferenci v Moskvě arcibiskup Hilarion, vedoucí oddělení pro vnější vztahy moskevského patriarchátu. Návštěva má historický význam. Patriarcha Bartoloměj I. navštívil Moskvu 9. prosince 2008, aby se účastnil pohřbu zesnulého patriarchy Alexije II. „Tentokrát – zdůraznil arcibiskup Hilarion – půjde o oficiální návštěvu patriarchy konstantinopolského u Ruské pravoslavné církve. První po mnoha letech.“ Představitel moskevského patriarchátu také poznamenal – sděluje italská agentura SIR – že tato návštěva byla umožněna díky „podstatnému zlepšení vztahů moskevského a konstantinopolského patriarchátu, ke kterému došlo během loňského roku,“ a také v souvislosti s „vědomím nezbytnosti větší a těsnější spolupráce mezi pravoslavnými církvemi“ zejména „po návštěvě patriarchy Kirilla v sídle ekumenického patriarchátu v Istanbulu v červenci loňského roku.“ Arcibiskup Hilarion pak v odpovědi na otázku novináře o možné dohodě mezi oběma patriarcháty ohledně církevní situace na Ukrajině, kde jsou pravoslavní rozdělení do třech paralelních jurisdikcí, odpověděl, že „dosud nedošlo k žádné dohodě, ale oběma stranám je jasné, že pozitivní proces, který začal roku 2009, obsahuje předpoklad, že žádný z obou patriarchátů nepodnikne nic proti kanonickému teritoriu druhého a naopak.“ Na tiskové konferenci pak arcibiskup Hilarion prohlásil, že moskevský patriarcha navštíví začátkem května alexandrijský patriarchát v Egyptě a letos na podzim také antiochijský patriarchát, jehož sídlo je v Damašku.

Zdroj: www.radiovaticana.cz

Rusko. V ruské vesnici Satino-Ruskoje byl 22. prosince zavražděn pravoslavný kněz O. Alexandr

Filipov. Jeho smrt vyvolává neklid, protože je to již druhý pravoslavný kněz, který během prosince zahynul násilnou smrtí. Tím prvním byl O. Danilo Sysojev z pravoslavné farnosti sv. Tomáše v Moskvě. O. Filipov se vracel domů z bohoslužby, přičemž napomenul několik opilců, kteří konali na schodišti tělesnou potřebu. Ti jej „za trest“ na místě zastřelili dvěma výstřely do srdce. 39letý kněz se mimo jiné angažoval právě v humanitární pomoci alkoholikům. Byl ženatý a zanechal po sobě tři dcery. Pachatelé vraždy byli krátce poté zadrženi policií. Je to již druhá vražda duchovního. Příčinou té první, která postihla O. Danila Sysojeva, byla jeho aktivní misijní činnost. V Rusku bylo od roku 1990 zavražděno již celkem 25 duchovních.

Zdroj: www.mospat.ru

Viráckém Mosúlu došlo jenom v průběhu druhého týdne února k vraždám čtyř křesťanů

Zatím poslední obětí se ve středu 17. února stal dvacetiletý učitel Wissam George, zastřelený na ulici. Jak uvádí internetové noviny Ecumenical Press, vyvolaly tyto útoky mezi věřícími v Iráku paniku.

Arcibiskup Mosúlu Emil Shimoun Nona ve čtvrtek 18. února prohlásil: „Jestli se bude situace dále vyvíjet tak, jak se vyvíjela v posledních několika

dnech, všichni [věřící] lidé opustí Irák. Je velmi obtížné žít v takovéto situaci.“ Podle slov arcibiskupa Nony může pokračování násilí vést až k zániku irácké křesťanské komunity. Několik rodin již zemi opustilo. „Je to panika – pořád. Křesťané nevědí, co

ZPRÁVY ZE SVĚTA

se jim stane. Je to pořád totéž: v práci, ve škole, nebo dokonce doma. Nikdo neví, jestli ho někdo nechce zabít."

Arcibiskup Nona dále řekl, že neví, kdo může být iniciátorem těchto útoků, a vyjádřil podezření, že motiv může být politický. „Domníváme se, že [útoky] mají politický motiv. Některá skupina může získat, jestliže všichni křesťané odejdou," řekl arcibiskup. „Zoufale potřebujeme, abyste se za nás modlili."

Podle internetových stránek Hlas mučedníků se spekuluje o souvislosti s parlamentními volbami, které jsou naplánovány na 7. březen. Na těchto stránkách lze také najít podrobnosti k jednotlivým útokům. Útoky a násilí ze strany muslimů ale současně podle arcibiskupa Nony vedly k pevnějšímu semknutí iráckých křesťanů. 9. února 2010 byla v bagdádsčém monastýru arménské orientální pravoslavné církve sv. Garabeda ustanovena Rada čelních představitelů křesťanských církví v Iráku, kterou tvoří 14 patriarchů, arcibiskupů, biskupů

a dalších vedoucích představitelů všech církví, které jsou v Iráku registrovány od roku 1982. Tyto církve zahrnují východní a orientální pravoslavné církve, církve římskokatolické a společenství hlásící se k protestantské tradici.

Podle internetových stránek Světové rady církví (World Council of Churches, WCC) je hlavním cílem nové rady „sjednotit názory, postoje a rozhodnutí iráckých církví" v záležitostech, které se týkají církví a státu. Zakladatelé rady také v tiskové zprávě zdůraznili význam křesťanského vzdělávání a také dialogu s muslimskou většinou, jehož cílem je dosažení vzájemného respektu.

Do čela Rady iráckých církví byl jednomyslně zvolen arcibiskup Arménské orientální pravoslavné církve dr. Avak Asadourian. Zastupujícím generálním sekretářem se stal arcibiskup syrské katolické církve Basilius Guirgis al-Qass. Generální sekretář WCC Dr. Olav Fykse Tveit přivítal vznik této rady a vyjádřil solidaritu pronásledovaným iráckým křesťanům.

Zdroj: www.ekumenickakarada.cz

Přestože se letošní 3. číslo Hlasu pravoslavi zabývá převážně závažnými a ne vždy zrovna veselými tématy, dovoluujeme si v něm přece jenom uveřejnit jednu veselou fotografii, kterou nám ze setkání s Jaromírem Jágrem zaslal metropolita Kryštof z Omsku. Snad smíme prozradit, že český internacionál tam chodí pravidelně do chrámu Narození Páně, který je nedaleko od omského stadiónu. Dodáváme ještě, že krátce po setkání s vladykou metropolitou místní televize udělala s Jaromírem Jágrem rozhovor, ve kterém hokejista vyznal svou pravoslavnou víru a potvrdil, že se pravidelně modlí a doufá v pomoc Boží. Setkání vladyky metropolity se uskutečnilo v Omsku 25. 1. 2010 po tréninku, při kterém Jaromír vladyku Kryštofa symbolicky adoptoval do týmu a předal mu dres mužstva se jménem a číslem – věkem nového hokejisty...

Redakce

OCHRANA BOŽÍHO STVOŘENÍ V PRAXI IV, VYUŽITÍ ENERGIE VODY

V předešlých třech číslech Hlasu pravoslavi jsme již psali o kamnech na dřevo, o možnostech úspor a zateplování budov a prostor a také o „moderním“ (a v současnosti čím dál více rozšířeném) vytápění biomasou. Tj. o ekologických opatřeních a věcech, ke kterým se po zralé úvaze může v přiměřené míře připojit nejedna fara či církevní budova zejména na venkově a samozřejmě také nejedna křesťanská rodina, která si uvědomuje svoji odpovědnost za stvoření a do rukou člověka svěřený svět od Hospodina.

Na druhém konci a asi opravdu již daleko od těchto více méně běžných opatření co do rozsahu i vzdělávacího a environmentálního dosahu a samozřejmě také co do pořizovacích nákladů stojí příklady zavádění složitých energetických technologií a zejména energetické využití vody. Míst, která by toto v České republice ještě umožňovala, je málo, avšak možnosti, jak vyrábět energii „z vody“ bez dopadů na klima a bez těžby a spalování uhlí, uranu či zemního plynu, ještě existují a četné možnosti jsou v tomto směru především v zemích rozvojových.

Využití vodní energie nakonec není až tak velkou novotou a zvláštností – četné kláštery a monastýry stavěly již ve středověku vodní mlýny prakticky ve všech částech Evropy a vodní elektrárny nemají jenom cisterciáci v Rakousku nebo benediktíni ve Švýcarsku, ale třeba také pravoslavná metropole v rumunském Jasi.

Občanské sdružení Pravoslavná akademie Vilémov, které se zabývá propagací ekologických technologií, hledalo dlouhých 5 let místo, na kterém by bylo možné ukázkový projekt malé vodní elektrárny uskutečnit. Vhodné místo pro uskutečnění tohoto společného záměru výkonného výboru sdružení se nakonec povedlo najít dlouholetému spolupracovníkovi akademie Ing. Juraji Ondráškovi na Slovensku. Nevelká vodní elektrárnička tam již od roku 2006 dodává do sítě elektrickou energii.

MALÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA SV. APOŠTOLŮ

Projekt demonstrační malé vodní elektrárny (MVE) byl v průběhu roku 2006 realizován na vtoku kanálu potoka Jablonka do kanálu Váhu v katastru obce Horná Streda na západním Slovensku – v sousední zemi a na místě vzdáleném přibližně 140 km od sídla organizace. Již samotné cestování si proto vyžádalo ze strany všech, kdo se na realizaci podíleli, značné úsilí.

Projekt demonstrační MVE byl napřed plánován na několika místech na Moravě a v Čechách, avšak předešlé pokusy akademie o získání vhodné lokality v ČR narazily buď na nedořešené majetkové a právní vztahy k uvažovaným bývalým vodním dílům, anebo

na zcela přemrštěné a pro neziskovou organizaci tudíž nepřijatelné ceny těchto nemovitostí. V jedné z lokalit v ČR, o které jsme uvažovali s lidmi z husitské církve, bylo bohužel již propadlé jak územní rozhodnutí, tak i stavební povolení.

Jako vhodná se na sklonku roku 2005 pro vzdělávací i demonstrační potřeby akademie ukázala možnost odkoupit rozestavěnou MVE s platným stavebním povolením na umělém vyústění kanálu potoka Jablonka do kanálu Váhu od p. Juraje Mikuša z Piešťan.

Rekonstrukce a dostavba MVE byla po odkoupení akademií a podepsání smlouvy s Povodím Váhu, š. p., realizována v roce 2006 dle nového projektu, který

EKOLOGIE

vytvořil dlouholetý spolupracovník a přítel akademie Ing. Jiří Šoukal, CSc., ředitel Výzkumného a vývojového ústavu Sigma Lutín, s. r. o.

Po celkové změně uspořádání i nutné změně technologie MVE pozůstává z původního 1 m vysokého a přibližně 10 m širokého hradícího objektu s česlemi, za kterým se nachází vtokový objekt a nová bezpečnostní klapka o průměru 800 m, na kterou navazuje 24 m dlouhé potrubí, opatřené na každém konci dilatačním gumovým segmentem.

Voda na konci potrubí je rozváděna klasickým rozvaděčem ve tvaru T do dvou vrtulových turbín Sigma o průměru 350 mm, ty jsou opatřeny kónickými savkami. Přímo na turbíny jsou pomocí gumových spojek nasazeny generátory o výkonu 22 a 18,1 kW. Zařízení je koncipováno a automaticky regulováno tak, aby dokázalo dobře a prakticky beze zbytku zpracovat průměrné i mírně nadprůměrné průtoky a spád 6 m, který však kolísá až v rozsahu 1,5 m v důsledku pohyblivé hladiny spodní vody.

Řídicí a monitorovací systém elektrárny umožňuje dálkové ovládání pomocí počítače a mobilu a je spolu s elektroinstalací dílem renomované šumperské firmy Elzaco, s. r. o. Přístup k turbosoustrojí je řešen pomocí bezpečnostního žebříku a sklopných lávek se zábradlím. Součástí elektrárny je teď také malé monitorovací a prezentační středisko - maringotka umožňující pobyt obsluhy v případě povodňových stavů a ledochodů i setkání se zájemci o programy akademie a využití obnovitelných zdrojů energie na Slovensku. Uvažuje se o lepším vybavení objektu a jeho případném využití pro potřeby mládeže, rekreatantů, turistů a rybářů.

Celé dílo bylo 26. 9. 2006 slavnostně posvěceno metropolitou Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku a předsedou akademie vladykou Kryštofem. Elektrárna byla v tento den za přítomnosti sedmdesáti členů a přátel akademie i významných hostů zasvěcena sv. apoštolům a slavnostně uvedena do provozu.

MVE svatých Apoštolů u Hornej Stredy dodává v současnosti elektřinu do sítě Západoslovenské energetiky za cenu stanovenou Úřadem pro reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). Výnosy elektrárny, plánované teď na 150.000 kWh ročně, budou po zaplacení úvěru, který bude (splácen ještě následujících 6 let) sloužit k dalšímu naplňování cílů sdružení.

Celý projekt MVE, jehož realizace byla možná zejména díky úvěru od křesťanské rozvojové banky Oikocredit z Holandska a díky mnoha stovkám hodin dobrovolnické práce členů, přátel a spolupracovníků akademie, si v neposlední řadě klade za cíl upozornit na možnosti využití tzv. malé vody na místech, která bývají někdy přehlížena, a také uvést v širší známost možnost využití vodní energie v zemích, které disponují značným nevyužitým hydroenergetickým potenciálem, avšak jako volbu často upřednostňují jádro nebo uhlí. Podobný projekt by určitě šlo zopakovat na mnoha místech v zemích tzv. Karpatkého oblouku - tj. v Rumunsku, Moldávii, na Ukrajině a také na Slovensku.

Úroky z úvěru využívá křesťanská rozvojová banka Oikocredit na pomoc lidem v rozvojových zemích a tím se nám daří alespoň nepřímo podílet na rozvojové pomoci v Africe a Latinské Americe.

Roman Juriga

ZAMYŠLENÍ

BŮH SE VÁS NEZEPTÁ...

TUŠÍTE, NA KTERÉ VĚCI SE BŮH NEBUDE PTÁT?

Bůh se vás nezeptá, jakým automobilem jste jezdil(a), ale kolik lidí jste v něm svezl(a).
Bůh se vás nezeptá, jak velký byl váš dům, ale kolik lidí jste v něm pohostil(a).
Bůh se vás nezeptá, do čeho jste se oblékal(a), ale koho jste oblékl(a).
Bůh se vás nezeptá, kolik jste vydělal(a) peněz, ale zeptá se vás, jakým jste je vydělal(a) způsobem.
Bůh se vás nezeptá, jaké názory jste hlásal(a), ale zeptá se, jak jste pracoval(a) pro to, čemu jste věřil(a).
Bůh se vás nezeptá, kolik jste měl(a) přátel, ale kolika z nich jste byl(a) přítelem v nouzi.
Bůh se vás nezeptá, v jaké jste bydlel(a) čtvrti, ale zeptá se, jak jste vycházel(a) se sousedy.
Bůh se vás nezeptá na barvu vaší kůže, ale zeptá se vás na barvu vašeho charakteru.
Bůh se vás nezeptá, proč jste tak dlouho otálel(a) uvěřit mu, ale doprovodí vás do vašeho nebeského obydlí, pokud jste mu uvěřil(a).
Bůh se vás nezeptá, s kolika lidmi o tomto budete mluvit, protože on už to ví...

Ze sítě www

PŮST A DNEŠNÍ DOBA

Myslím, že většina pravoslavných křesťanů se snaží dodržovat postní období, zvláště nyní probíhající velký půst před sv. Paschou. A také se domnívám, že ne jeden z nás narazil na velké bariéry bránící mu postit se tak, jak to ukládá pravoslavné učení, naši svatí otcové a naše svědomí i víra.

V dnešní době potřebujeme hodně velkou sílu, odhodlání a vůli k tomu, abychom se postili. Řekla bych, že je to opravdu velké sebezapření, protože všude narážíme na nepochopení. Naše společnost, a domnívám se, že nejen v ateistickém Česku, nám někdy v úsilí postit se hází klacky pod nohy. Zažíváme ponížení, musíme vysvětlovat, proč se postíme, a to nás častokrát stojí velké úsilí. Zvláště pak, když to chceme vysvětlit „tak nějak normálně“, abychom ještě před světem nevypadali jako fanatici.

Divím se, že v dnešní, řeklo by se osvícené době, kdy jsou lidé k sobě tolerantnější (nebo se tak společnost aspoň tváří), vypadáme stále jako podivíni a fanatici, jako černé ovce. Vždyť dnes není přece nic zvláštního nejíst maso, ba ani mléko a sýry... Mezi námi je spousta jogínů, veganů, vegetariánů... A přesto narážíme na udivené tváře.

Sama jsem zažila všude v kolektivech, kde jsem měla možnost pracovat, divení se, vyptávání a také ospravedlňování se, proč se nechci stravovat s ostatními a proč raději chroustám mrkev v izolaci.

Nemusíme se schovávat, držíme půst v mezích, ale nehřešíme na to, nevymlouvejme se, že to nejde, a tak se prostě postit nebudu.

Musíme si vždy poradit, abychom pak neměli výčitky a dodržování postu nás nesmí stresovat, ale obohacovat!

Takže pokud to jde, těšme se na každé postní období a na to, co po něm přichází. Protože je to období krásné. Je očišťující, bohaté na duchovní dary. Vrcholí vždy svátkem. Po velkém postu, o svaté Pasše – Vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista cítíme všemi smysly, až se dech tají, tu velkou slávu. Slavíme opravdově ten nejkrásnější svátek – svátek svátků! A to lze bez půstu jen těžko. Přeji vám tedy, bratři a sestry, hodně sil do dalších dnů velkého postu.

mátuška Magdaléna

MYŠLENKY O PŮSTU

„Jestli svému bratru, na kterého se kvůli něčemu hněváš, neodpustíš jeho viny, pak se modlíš a postíš úplně zbytečně – Bůh tě nepřijme.“

„Půst se soudností – to je prostorný přibýtek pro veškeré dobro.“

„Jako je zdravým očím vlastní přání světla, tak je půstu zachovávanému se soudností vlastní přání modlitby.“

sv. Efrém Syrský

OVlivní SKANDÁLY ZNEUŽívÁNÍ DĚTÍ V KATOLICKÉ CÍRkVI NAŠI POZORNOST K OKOLÍ ?

V poslední době přináší světová média šokující informace o pohlavním zneužívání dětí duchovenstvem římskokatolické církve. Odhalených případů je již velké množství, avšak i přesto téměř každý den přibude na internetu nebo v tisku nějaká nová zdrcující informace. Informace o těchto případech zveřejňují světové agentury, tisková střediska jednotlivých biskupských konferencí a křesťanská média. I když nám jako pravoslavným křesťanům nepřísluší soudit jiné a i když usilujeme o dobré vztahy se všemi křesťany a se všemi věřícími lidmi, přece jenom před nás tyto události staví řadu otázek a nutí nás nad nimi přemýšlet. Věřím nakonec také, že moje řádky a postřehy povedou některé čtenáře Hlasu pravoslavi z řad římskokatolické církve k reflexi i hledání nových řešení problémů, které vnímám jako velmi vážné. Čtenáře, kteří se snad budou cítit mými slovy zaskočení, anebo dokonce uraženi, předem prosím o křesťanské odpuštění.

Budou mít tyto ohavné skandály nějaký dopad i na vnímání ostatních křesťanských církví ve světě? Ovlivní tato situace i postavení pravoslavných kněží v Německu, Irsku, USA i jinde ve světě, kde se tyto případy odhalily? To jsou otázky, které jsem si musel položit, když jsem se ze zpráv světových agentur začal více dozvídat o rozsahu a šíři problému.

Nedávno byl v USA fyzicky napaden jeden mladý řecký pravoslavný kněz v prostorách městských garáží, útočníkem byl voják námořnictva. A důvod napadení? Voják se domníval, že jde o muslima, neboť kněz měl vousy a pohyboval se blízko zaparkovaných automobilů...

Nemohu se ubránit myšlence, že v návalu vzteku někoho dotčeného zdrcujícími odhaleními zneužívání dětí duchovními římskokatolické církve by v tomto případě mohlo být důvodem k útoku třeba to, že se jednoduše jedná o kněze. Úvahy jsou to možná přehnané, ale jistě ne neopodstatněné. Pro pochopení závažnosti situace si dovoluji uvést výpověď paní Elzy, čtyřicetileté učitelky tělocvičné terapie v jedné škole na Filipínách, která pro agenturu Reuters prohlásila: „Nevím, zda ještě chci někdy ve svém životě vidět kněze.“ Římskokatolický farář ji zneužil v jejích sedmi letech...

Je třeba zdůraznit, že největší dopady těchto kauz a odhalení nese samozřejmě samotná římskokatolická církev. Výstižně to pojmenoval jeden římskokatolický duchovní, P. Carmelo Caluag, který řekl: „Jestliže kněží ponесou znamení hanby, naruší to naši práci. Tato záležitost pedofilie nás vrhne zpět.“ Ukázkou těchto následků je Rakousko. V letech 1998–2004 tamější

římskokatolickou církev následkem pedofilní aféry opustilo přes 40 000 členů. Příčinou skandálu bylo odhalení pohlavního zneužívání bohoslovců vídeňským arcibiskupem kardinálem Hansem Hermannem Groerem...

Důvodem ke znepokojení je však nejen samotné zneužívání, ale především skutečnost, že biskupové mnohdy případy tajili nebo je řešili neadekvátně, například pouze překládáním duchovních na jiné farnosti nebo umlčováním svědků. Dochází tedy (jakkoliv bychom v pojmenování výsledné skutečnosti chtěli být ohleduplní) k celkové diskreditaci římskokatolické církve. Tato církev je ovšem největší a nevlivnější církví na světě.

Jakékoliv aktivity a činnosti (ať pozitivní či negativní) této co do počtu členů největší křesťanské církve mají vliv i na život ostatních církví, zvláště církve

pravoslavné. Pravoslavní hierarchové často navštěvují Vatikán a mnozí pravoslavní biskupové při nejrůznějších příležitostech zdůrazňují dobré vztahy s církví římskokatolickou. Bylo by proto naivní domnívat se, že se tyto skandály „sesterské římskokatolické církve“ nijak nedotknou i společenského kreditu pravoslavných biskupů a duchovních ve světě, především v euroatlantském prostoru.

Jen čas ukáže skutečný stav této věci, avšak stále více sekularizovaná společnost nevidí rozdíl mezi jednotlivými církvemi a křesťanskými denominacemi a zejména v naší zemi se s takovýmto pohledem veřejnosti, která nerozlišuje, setkáváme poměrně často.

Pravda je nakonec i to, že pohlavní zneužívání dětí a jiné sexuální skandály se neodehrávají jen v římskokatolické církvi. Obdobné případy byly odhaleny u protestantů např. v Německu a USA a v posledních osmi letech byly případy pohlavního zneužívání dětí pravoslavnými duchovními zveřejněny také v Řecku, Rumunsku a v Rusku. Zde však šlo vždy o jednotlivé a izolované případy úchylných duchovních.

Velmi dobře si pamatuji například na skandál z r. 2001 v Rumunsku, kdy byl obviněn archim. Clement Popescu, ředitel významného mnišského semináře Černika nedaleko Bukurešti, z pohlavního zneužívání seminaristů. Dotyčný archimandrita měl být před zveřejněním kauzy vysvěcen na biskupa. Jelikož jsem v té době studoval bohosloví na jiném rumunském semináři, mohl jsem kauzu sledovat jak z pohledu veřejnosti a rumunských médií, tak z pohledu duchovenstva. Posílením ve víře byl fakt, že veřejnost a média nijak neobviňovala celou církev, i když výjimky mezi novináři se našly. Tím ovšem nemám na mysli církev ve smyslu vysoké hierarchie, ale církev jako Tělo Kristovo, mystické společenství živých a mrtvých, laiků i duchovních. Lidé prostě nedovolili pošpinit svou milovanou církev.

Samotná vysoká hierarchie – biskupové všech hodností podezírání a vyšetřování samozřejmě byli a v tom je zřejmě zásadní rozdíl mezi náboženskou mentalitou Východu a Západu. V praxi jsou na Západě církevní záležitosti totiž představovány a řešeny pouze výsostně klérem a na Východě je tomu ve shodě s pravoslavnou tradicí sborovosti jinak.

V semináři jsme k tomuto tématu, které bylo tenkrát mimořádně důležité pro celou rumunskou společnost, měli mnoho otevřených diskusí s profesory

a i mezi bohoslovci navzájem. Mnoho profesorů – duchovních bylo tímto případem doslova zděšeno, předně právě proto, že většina z nich jsou tátové synů a dcer a dokážou se, na rozdíl od duchovních římskokatolické církve, vžít do pocitů zoufalství rodičů zneužívaných dětí.

Jakkoliv si ani římskokatoličtí duchovní ani věřící nejsou dnes většinou ani v naší zemi ochotni připustit tuto otázku (a jakkoliv nepatříčně jim její položení zní), jakožto člověk zvenčí kladu i ji: Souvisí nějak obudný rozsah praktikované pedofilie v katolické církvi s celibátem?

V souvislosti s nejnovějším odhalením pohlavního zneužívání, tentokrát na několika jezuitských gymnáziích v Německu, uveřejnila německá média i názor vládního křesťanskodemokratického politika Heintera Geisslera, který na jednom z gymnázií v St. Blassieniu studoval. Politik soudí, že má na případech zneužívání školáků velkou vinu katolická církev se svou „výcho-

TÉMA

vou k potlačované sexualitě a že církev „vždy uplatňovala politiku zamlčování“. Navíc je tento římskokatolický věřící – podobně jako mnoho jeho souvěrců v Německu – pro odstranění celibátu.

Odpůrci zrušení celibátu v USA se ovšem brání tím, že pedofilové jsou pochopitelně i mezi ženatými muži a správná cesta k nápravě v církvi spočívá v dokonalejším výběru kněží a v případě jezuitského skandálu by na situaci zrušený celibát stejně žádný vliv neměl, neboť jde o mnišský řád.

Osobně se domnívám, že povinný celibát v římské církvi není příčinou tak rozsáhlého selhání duchovenstva této církve, ale jeho prostředkem. Počet obětí jasně ukazuje, že nejde o ojedinělé případy, ale o nastavený staletý systém, který to umožňuje. Jinak řečeno, do katolických seminářů se hlásí velký počet kandidátů s úchylkou či gradovanou sexuální frustrací. Lidé, kteří by kvůli své pohlavní orientaci jen těžko v běžném životě zakrývali důvod, proč odmítají manželství, nebo by v manželství byli „něšťastní“, vstupují tedy do seminářů a klášterů. Neznáme ovšem důvod, proč se latinská církev pro tyto nemocné lidi nestává místem, kde se mohou duchovně léčit, ale naopak prostředím, kde mohou své zvrhlé fantazie na dětech realizovat.

V únoru 2009 italský kněz P. Fortunato Di Noto, který stojí v čele organizace bojující proti pedofilii, ve vatikánském rozhlasu řekl, že také v Itálii se staly desítky případů sexuálního zneužívání dětí římskokatolickými kněžími. „Za posledních deset let ulpělo podezření asi na 80 kněží, někteří z nich byli odsouzeni, jiní osvobozeni,“ řekl P. Di Noto.

Tak velký počet těchto případů zřejmě ukazuje, že jde (navzdory nevoli velké části římských katolíků tento názor přijmout) o systémovou záležitost.

Odborníci, ale především 2000 let duchovní práce s člověkem, dává pravoslavnému věřícímu jistotu, že nikdo zdravý se kvůli sexuálnímu strádání nemůže proměnit ve zvrhlého pedofila, tj. naučit se nejhrošímu způsobu, jak ublížit čistému dítěti.

Je také velmi výmluvné, jak pravoslavná církev ve svých kanonických pravidlech reaguje na lidi, kteří se nechtějí oženit, ne však proto, že chtějí žít ve zbožné čistotě, ale proto, že se jim manželství hnusí: proklíná je. Proč asi? Stovky a možná tisíce obětí, o kterých dnes mluví v souvislosti s církví římskokatolickou média, jsou myslím dostatečným důvodem. Za oněch 2000 let zkušeností neexistuje hřích,

úchylka anebo duševní nemoc, kterou by církev nedokázala pojmenovat a neznala by duchovní terapii její léčby. K této terapii rozhodně ovšem nepatří dráha kněze či jakéhokoliv pracovníka s dětmi a mládeží.

Dokáže tedy římskokatolická církev změnit kritéria na výběr budoucích duchovních? Bude římskokatolická církev schopná začít vážně mluvit o zrušení povinného celibátu? Povinný celibát všech duchovních v západní církvi má svůj počátek ještě v období nerozdělené církve – již ve 4. století nařídil papež Sirius v některých oblastech Římské říše: „Ti, kteří jsou povoláni zvěstovat evangelium, ať biskupové, kněží nebo diákon, nechť se zdržují všech kontaktů se svými manželkami a nechť se vzdají možnosti mít děti.“ Logicky pak toto nařízení vedlo k rozpadu mnoha manželství duchovních a mnozí kandidáti duchovní služby se již raději neženili. Nařízený celibát byl pak v latinské církvi vyhlášen na těchto místních sněmech: v Clermontu v r. 1095 (kánón 9, 10, 25), v Remeši v r. 1119 (kánón 5), v Pise (kánón 1), na La-tránu v r. 1139 (kánón 7), viz též scholastika Tomáše Akvinského atd. Hlavním důvodem nařízeného celibátu v západní církvi byla však ochrana církevního majetku a naprostá poslušnost římskému papeži, což se vždy nakonec v politické praxi osvědčilo.

Ovšem celibát měl zásadní vliv také na formování mentality západní církve, mnohdy větší, než si sama církev dokáže připustit. V celé historii totiž způsoboval celibát v západní církvi zřejmě sexuální frustraci, projevovanou prudérností a rigiditou, která způsobuje v případě pohlavního zneužívání, že jakkoliv sexuálně orientovaní duchovní i jejich oběti jsou méně schopni svou vlastní sexualitu reflektovat, přijmout, a tedy i ovládnout.

Sexualita člověka nebyla v minulosti na Západě také vnímána jako Boží dar, který je určen muži a ženě ve svátostném manželství, ale jako něco pošpiněného, zkaženého, něco, od čeho je zapotřebí svatost kněžské služby ochránit. Duchovní byli tedy nad věřícími, protože žili „čistým“ a z hlediska učení římskokatolické církve „neposkvrněným životem“.

Běžné bylo praktikování různých forem tělesných trestů za jakékoliv projevy sexuality – bičování se, se-bemražení apod. Narůstající sexuální frustrace katolického duchovenstva měly v historii různé projevy a nejvíce se tyto frustrace projevíly zřejmě v průběhu inkvizičních procesů ve středověku.

TÉMA

Jakkoliv nepříjemně tato slova znějí i současným římským katolíkům, římskokatolická církev vždy v otázce lidské sexuality jednala podrážděně až agresivně.

Západní církev ani dnes není schopná pomoci lidem, kteří se na své duchovní obracejí s různými poruchami sexuality a žádají o pomoc, duchovní tyto problémy nevnímají a pomoci se vyhýbají. Důsledky, které pak vrhají špatné světlo na celé křesťanstvo, známe z médií.

Rigidní oficiální požadavky římskokatolické církve v oblasti sexuální morálky však mají bohužel i jiné následky – např. ve vztahu k manželství. V tradičně katolických zemích mnohé ženy snášejí různé formy domácího násilí a útlačku, neboť rozvést se by byl těžký hřích a církev druhé manželství nedovoluje.

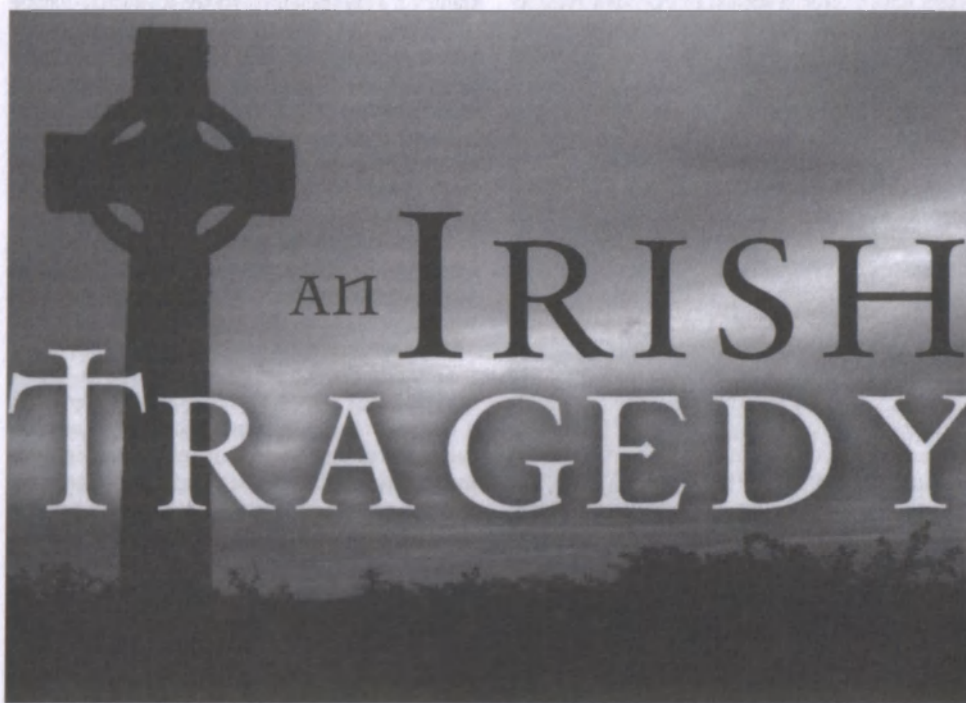
Vzpomínám si na jeden několikadenní výměnný pobyt mezi semináři, katolickým a pravoslavným. Pro nás pravoslavné bohoslovce byl až zarážející přísný klášterní způsob života v katolickém semináři, dokonce jsme nesměli mluvit nahlas ani na chodbách.

Zbožnost nám připadala vyumělkovaná a hraná. Psychologický tlak na náctileté a něco málo dvacetileté bohoslovce byl z našeho pohledu tak velký, že se později nějak projevit musel. Veškerá otevřenost a radost ze života v pravoslavném semináři byla pro nás s římskokatolickým nesrovnatelná.

Nahromaděná frustrace se ovšem může projevit obdobně jako v r. 2001, kdy došlo ke zneužívání rádoových sester kněžími v Oceánii a papež pak sestrám zaslal omluvu.

Frustrace se však nemůže projevit pedofilií, která je dle odborníků vrozená. Ovšem podle odborníků vrozená pedofilie ještě neznamená sexuální zneužívání dětí(!)

Zde se konečně tedy dostávám k obětem a opakuji, jde o nejhorší způsob, jak ublížit bezbrannému a nevinému Božímu stvoření, navíc ze strany lidí, kteří měli dítě chránit a vést jej k Bohu! Zoufalství a děs dospívajících dětí z toho, co se „jim stalo“, bylo v radě případů tak děsivé, že mnohdy skončilo jejich sebevraždou.

TÉMA

V drtivé většině se pak dospívající oběti naprosto odvrátily od církve a stali se z nich jedinci se závažnými a často potlačovanými psychickými problémy. Mnozí z nich žádají od římskokatolické církve odškodnění a v USA vyhlásila dokonce před několika lety řada diecézí následkem vyrovnání s oběťmi bankrot.

I když vidím a samozřejmě se v rámci svých možností snažím na svém místě řešit především četné nedostatky a pochybení, s nimiž se potýká moje vlastní, pravoslavná církev, kterou miluji, rozsah skandálů a dlouhé seznamy zneužívaných v sesterské římskokatolické církvi mě děsí:

Spojené státy: Podle dokumentu z 6. 1. 2004, připraveného na objednávku katolické biskupské konference USA, bylo v letech 1950–2002 v 11 000 obviněních obviněno 4 400 kněží, 6 700 obvinění se potvrdilo, 1 000 bylo vyvráceno a 3 300 případů nebylo možné dokázat. 6 % z celkového počtu zneužívaných dětí bylo ve věku 7 let a méně!

Velká Británie: V letech 1995–1999 bylo ve Velké Británii odsouzeno za pohlavní zneužívání dětí 21 kněží, oběti je několik desítek.

Irsko: V listopadu zveřejnila Irská vláda zprávu nazvanou Report of the Commission of Investigation in the Catholic Archdiocese of Dublin, z níž vyplývá, že vedení církve v letech 1975–2004 potlačovalo informace o tom, že její kněží zneužívají děti. Materiál byl zveřejněn půl roku poté, co jiná zpráva potvrdila zneužívání a týrání dětí v katolických internátních školách od 30. do začátku 90. let. Jeden kněz připustil, že zneužil přes 100 dětí! Vyšetřovatelé prozkoumali 60 000 záznamů, které církve držela v tajnosti.

Francie: Od r. 1995 bylo za pohlavní zneužívání dětí odsouzeno třicet katolických kněží.

Rakousko: Několik případů sexuálního zneužívání včetně kardinála v r. 1998, v r. 2004 stahování dětské pornografie v katolickém semináři. V r. 2009 se přišlo na 17 případů zneužívání dětí v zařízeních katolické církve.

Polsko: V březnu 2002 rezignoval poznaňský biskup Juliusz Paetz kvůli obvinění ze sexuálního obtěžování mladých kněží a seminaristů.

Filipíny: V r. 2002 kněz – aktivista P. Robert Reyes za dvacet let zaznamenal asi 50 případů sexuálního zneužívání.

Hongkong: Od r. 1970 nejméně šest duchovních bylo obviněno ze sexuálního zneužívání dětí.

Německo: Členové jezuitského řádu v 70. až 90. letech zneužili po celém Německu na církevních školách přes 200 dětí, zneužívány byly i děti na pobočkách řádu v Chile a ve Španělsku. Jedna z obětí si vzala život. Únor 2010: Nové podezření na obtěžování mladých členů berlínského spolku Salesiánů Dona Bosca.

Co se skrývá pod pojmem pohlavní zneužívání dětí? Jde od sběru dětské pornografie až po různé formy samotné realizace zneužívání, počínaje vnučenými doteky vystupňované v mnoha případech až ke znásilnění. Oběťmi jsou jak náctileté děti, děti školního a předškolního věku, tak i nemluvnata.

Čím uzavřít toto smutné a pro někoho možná až děsivé čtení? Zvrhlost konzumní společnosti si našla objekt, na kterém může realizovat své nejodpornější představy. Tímto objektem se stala nevinnost dítěte. Dítě svou nevinností a čistotou nejvíce přiblížené Bohu se stává obětí mnohých rodičů, příbuzných, farářů, učitelů a dětských lékařů. (Podle francouzského deníku Le Monde statistiky ukazují, že polovina z ročních 5 000 žalob kvůli pedofilii a jiným sexuálním zločinům ve Francii připadá na rodinný kruh.)

Jak bychom měli reagovat na případné podezření na sexuální zneužívání nebo jiné formy týrání dětí? Především reagovat okamžitě, dítě ochránit, přivolat pomoc orgánů péče o dítě a orgánů činných v trestním řízení. Statistiky a především mnohé výpovědi obětí jasně ukazují, že právě nečinnost okolí způsobila jejich dlouholetá muka a trvalé psychické následky.

Kristova církev se modlí za všechny zneužívané a týrané děti a v jejich utrpení spatřuje obraz nevinné oběti Krista a všechny je svěčuje pod ochranu Boží Matky.

Hospodin Bůh všechno vidí a slyší a každému z nás se dostane za všechno řádné odplaty, tím si budme jisti!

o. David Dudáš, Rokycany

zdroje informací: ČTK, Reuters, christnet.cz, ct24.cz, radiovaticana, wikipedia, novinky.cz, biserica.org, CrestinOrthodox.ro

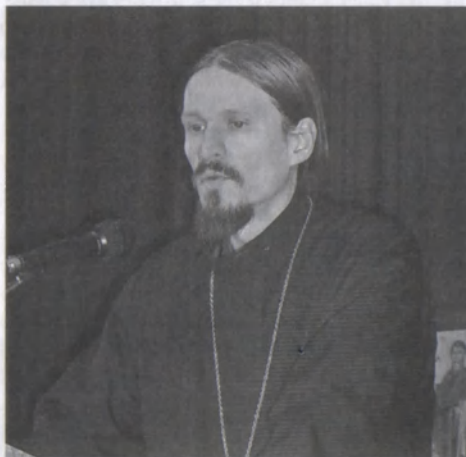

30. VÝROČÍ ZESNUTÍ OTCE ANDREJE KOLOMACKÉHO

Letos ve dnech 12. a 13. února proběhly v Praze a v Rumburku vzpomínkové oslavy u příležitosti 30. výročí zesnutí významné postavy našeho pravoslavi, arcibimandrity Andreje Kolomackého.

V pátek 12. února se od 14 hodin konala v prostorách Ruského střediska vědy a kultury v Praze 6 pod záštitou Jeho Blaženosti Kryštofa, arcibiskupa pražského a metropolity českých zemí a Slovenska, mezinárodní konference na téma „Ruská emigrace v meziválečném Československu“. Konferenci otevřela projekce dokumentu sestry Marie Kabošové „Stavitel chrámů“, po níž následovalo celkem devět příspěvků, které se netýkaly pouze osoby otce Kolomackého, ale i jiných významných osobností ruské církve v meziválečném Československu, např. otce Georgije Florovského, otce Michaila Vasněcova, vладыky Sergije Koroljeva a dalších. Příspěvky přednesli postupně vладыka metropolita Kryštof, jer. Antonij Drda, archim. Mitrofan (zastupoval biskupa Feodora mukačevského a užhorodského), igumen Jefrosin, představený monastýru z Užhorodu, prot. Ján Novák (přednesl příspěvek nepřítomného o. Jána Šafina z PBF PU), Anastasie Kopřivová, Jelena Musatova a ing. Vladimír Gavriněv. Zvláště příspěvky starších příspěvatelů byly velice vzácné a osobní a setkaly se u posluchačů s velmi silnou odezvou. Bratr Vladimír v závěru svého příspěvku vyjádřil naději v budoucí kanonizaci otce Kolomackého naší místní církví. S doplňujícím příspěvkem vystoupil v diskusi prot. Jozef Fejsak z Brna.

V sobotu 13. 2. proběhla v chrámu sv. Jana Křtitele v Rumburku liturgická část oslav. Archijerejskou zapokojnou svatou liturgií vedl Jeho Blaženost Kryštof spolu s osmi duchovními a za přítomnosti asi 60–70 věřících. V průběhu liturgie vладыka metropolita vyznamenal duchovního správce farnosti otce Antonije Drdu právem nošení náprsního kříže s ozdobami (tento kříž osobně věnoval, doslova „ze své šije“, otec archimandrita Mitrofan, představený pokrovského monastýru v Rakošinu). Velmi dojemným způsobem tak utvrdil duchovní svazek mezi Rakošinem a Rumburkem a prvním a posledním chrámem zbudovaným otcem Kolomackým. Vладыka Kryštof na konci liturgie vyznamenal vzácného hosta otce archimandritu Mitrofana řádem sv. Cyrila a Metoděje.

Po svaté liturgii byl vysvěcen při chrámu pozemek pro zamýšlený hřbitov, na nějž by měl být v budoucnu přenesen i dle svého posledního přání otec Andrej Kolomacký. Po panychidě na hrobě otce Andreje na městském hřbitově následoval slavnostní oběd pro všechny zúčastněné, během něhož se vладыka metropolita setkal se starostou města a poslancem Senátu ČR ing. Jaroslavem Sykáčkem. Při velmi srdečném setkání s poutníky pan starosta mj. odhalil své východoslovenské a podkarpatské kořeny z tatínkovy strany.

Je třeba poděkovat upřímně všem, kteří se zasadili o důstojný a skutečně pro duchovní průběh oslav, které byly pro všechny účastníky opravdovou posilou před nadcházejícím velkým pústem.

- a -

Z PRACOVNÍ PORADY CHUDOBÍNSKÉHO OKRUŽNÍHO PROTOPRESBYTERÁTU

V souladu s Jednotným protopresbyterátním řádem se dne 2. února 2010 uskutečnila pracovní porada duchovních správců chudobínského okružního protopresbyterátu, svolaná o. Mgr. Ing. Dušanem Basilem Švábeníkem. Porada se konala v monastýru Zesnutí

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

přesvaté Bohorodice ve Vilémově u Litovle a byla zahájena archijerejskou svatou liturgií při příležitosti svátku Obětování Páně. Svatou liturgií sloužil vladyka Simeon s duchovními o. Basilem Dušanem Švábeníkem, o. Jiřím Kolářem, o. Liborem Kratochvílou, o. Janem Kačkošem, o. Arkadijem Skibinskim a o. diakonem Mojmírem Křížem. Závěr svaté liturgie patřil posvěcení svíci, které do kaple monastýru přinesly monašky a věřící z Vilémova.

Zasedání bylo zahájeno uvedením programu okružním protopresbyterem o. Basilem Švábeníkem a omluvením o. Pavla Alše, který se ze zdravotních důvodů nemohl zúčastnit.

Samotné zasedání bylo otevřeno úvodním proslovem Jeho Vysokopřeosvícenosti arcibiskupa olomoucko-brněnského ThDr. Simeona. Vladyka Simeon se ve svém proslovu soustředil na praktické otázky správného začátku a průběhu archijerejské svaté liturgie. Další část jeho úvodu byla věnována otázce kalendáře a v závěrečné části svoji řečí vladyka přítomným připomenul význam a vzájemnou propojenost jednotlivých neděl velkopostního období a postního triodu.

S mimořádnou pozorností se setkala přednáška o. Mgr. Jiřího Koláře ze Svitav, který promluvil o potřebě řádného vedení církevních matrik, které se dnes zejména v důsledku velké mobility věřících jeví jako nedostačující. Dle o. Koláře odpovědná práce duchovního vyžaduje řádné konání pravidelných pastoračních návštěv a také obeslání všech věřících při příležitosti církevních svátků a také při příležitosti významných výročí.

Tato a i další činnost duchovního by se měla vždy opírat o řádnou evidenci, která mu umožní na jedné straně mít praktický přehled o členech farnosti, a na straně druhé umožní nově přichozímu duchovnímu se po příchodu na farnost dobře a rychle zorientovat.

Data týkající se členů farnosti a dalších fyzických a právnických osob však nesmějí obsahovat citlivé údaje osobního charakteru ani rodná čísla.

Další přednáška, kterou připravil o. diákon Mojmír Kříž, se soustředila na porovnání tzv. Gorazdovy ústavy se současnou ústavou místní pravoslavné církve. Zde o. Mojmír na základě svého studia konstatoval, že současná ústava více řeší otázku vztahu církve ke společnosti, kdežto ústava Gorazdova se zase zabývala otázkou vztahů uvnitř církve.

Přednáška o. Mgr. Libora Kratochvíly na téma „Úskalí a radosti misijního působení v pohraničí“ se soustředila na přiblížení situace v kraji, kde pravoslavné církevní obce před příchodem otce duchovního nefungovaly vůbec anebo jenom krátce a již před delší dobou.

Program setkání uzavřela úvaha bratra Mgr. Romana Jurigy na téma „Půst v církvi a v současném ekosociálním kontextu“, která připomenula význam postní praxe nejenom z hlediska spásy a duchovního života jednotlivce, ale také z hlediska globálních dopadů na životní prostředí a dopadů na život ostatních lidí.

Všechny příspěvky, které zazněly, vyvolaly bohatou výměnu poznatků, názorů a zkušeností a zúčastnění také vyjádřili přání se opět setkat v rámci protopresbyterátu a o uvedených a i dalších pro život církve důležitých tématech diskutovat.

Po kontrole výkazů a rozpočtů církevních obcí okružním protopresbyterem byla porada zakončena modlitbou a požehnáním eparchiálního archijereje arcibiskupa Simeona.

rf

OLOMOUC

Podle zpráv z prostředí Pravoslavné teologické fakulty v Prešově byla rozhodnutím rektorátu Prešovské univerzity ukončena činnost Detašovaného pracoviště Pravoslavné bohoslovecké fakulty Prešovské univerzity se sídlem v Olomouci. Stalo se tak po téměř 20 letech činnosti, kdy Detašované pracoviště pod vedením otce prof. Pavla Alše, za účasti profesorů a učitelů ze Slovenska, z České republiky i ze zahraničí vychovalo několik set absolventů, z nichž mnozí se pak rozhodli pro kněžskou službu a práci v církvi.

Uzavření Detašovaného pracoviště je velkou ztrátou pro Pravoslavnou církev v českých zemích a na Slovensku a zbývá jen doufat v pomoc Boží, aby se podobná akademická instituce brzy v českých zemích znovu ustavila.

Všem profesorům, učitelům, studentům, jakož i jiným podporovatelům Detašovaného pracoviště v Olomouci, v neposlední řadě pak mátušce Heleně Alšové, patří upřímný dík za nezištnou mnoholetou práci. Ať je jim Bůh ku pomoci!

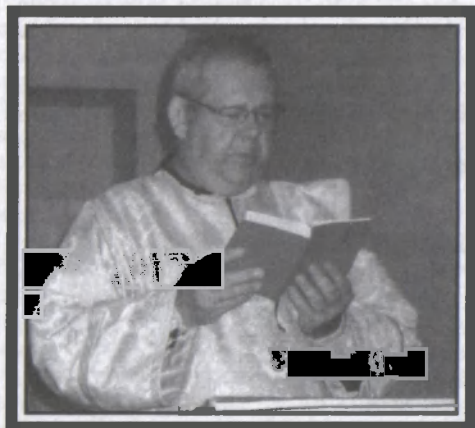
o. Alexander Lapin

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

ZA OTCEM VLADIMÍREM HEJTMÁNKEM

Po delší nemoci odešel letos 4. února 2010 ve věku pouhých 57 let k Pánu o. diakon Vladimír Hejtmánek, spolusloužící v monastýru svaté Ludmily v Brně. Otec Hejtmánek se narodil 2. února 1953 ve Vyškově na Moravě, vyučil se a pracoval v brněnské Zbrojovce. Vychovával spolu s manželkou Helenou dvě děti - Veroniku a Vladimíra. Zájem o duchovní život a pravoslavi jej přivedl mezi pravoslavné křesťany, kteří se pod vedením o. Mgr. Ing. Cristiana Popescu zasloužili o vznik pravoslavné farnosti v Mikulově na začátku devadesátých let minulého století. Později jej tento zájem přivedl také do společenství pravoslavných křesťanů při monastýru svaté Ludmily ve Vranovské ulici v Brně. Tam byl bratr Hejtmánek svatou tajinou

myropomazání sjednocen s pravoslavnou církví a v roce 2004 postřižen na žalmistu. V roce 2007 byl vysvěcen na diakona J. V. arcibiskupem olomoucko-brněnským Simeonem. V rámci svého několikaletého duchovenského působení se o Vladimír vždy zajímal o dění v církvi a pilně studoval teologii i církevní dějiny. S podlomeným zdravím se snažil v rámci svých možností pomáhat o. Cristianovi v péči o uprchlíky a migranty. V otci Vladimírovi od nás odešel mírný a dobrosrdečný člověk, který statečně nesl svůj těžký úděl spojený s nemocí. Pohřeb o. Vladimíra na Ústředním hřbitově v Brně se konal v sobotu 13. února za účasti rodiny a přátel zesnulého i řady duchovních a věřících z olomoucko-brněnské eparchie. Věčná paměť!

rj

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

V letošním roce nám Hospodin dopřál v naší farnosti prožít několik radostných událostí, o kterých jsme již v minulých číslech psali. Rádi bychom se podělili i o další, běžné, skoro by se mohlo říci „všední“ radosti.

V sobotu 21. listopadu jsme oslavili zlatou svatbu manželů Marie a Rostislava Kozákových. Bratr Rostislav se narodil 8. 11. 1932 v obci Moškov, okr. Dubno na Ukrajině v rodině volyňských Čechů a jeho manželka Marie dne 18. 8. 1939 v Kundraticích v jižních Čechách. Po válce, v roce 1947 se přistěhovali do ČR a bydleli ve vesnici Kejšovice na Plzeňsku. Tam se oba seznámili a 22. 11. 1959 uzavřeli v místní pravoslavné kapliče v Kejšovicích sňatek. Ale nechme promluvit jejich dceru, Marii Váchalovou: „Moc ráda na tu dobu vzpomínám, protože když byla v neděli bohoslužba, přijeli všichni tatkové sourozenci s rodinami a společně jsme šli do kapličky na bohoslužbu a poté na společný oběd k babičce, vždy byla výborná polévka s nudličkami, ale hlavně my jako děti jsme měly příležitost se společně se svými sestřenicemi a bratřenci pořádně „vyblbnout“ a pohrát si. Na jaře v roce 1968 si koupili domek v Dolní Jamně, který museli celý zrekonstruovat, a v létě 1968 jsme se nastěhovali a rodiče tu bydlí dodnes. Tatínek po příjezdu do Čech v roce 1947, bylo mu tehdy 14 let, už nemohl nastoupit do základní školy v ČR, protože už mu bylo hodně let na to, aby se začínal učit v české škole. Pomáhal rodičům, kteří měli soukromé hospodářství, a po znárodnění pracoval u místního Státního statku nejprve jako traktorista a po dvou letech byl na dalších 20 let řidičem nákladního auta. Ze zdravotních důvodů musel zanechat řízení nákladáku a byl přeřazen na funkci opraváře zemědělských strojů. Od svého mládí měl velkého koníčka - včelaření. Už v Kejšovicích si

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

ponítil několik úlů včelstev, kde nacházel chvíle k odpočívání a odpočinku, a proto v roce 1981 odešel od dlouhodobého zaměstnavatele Státních statků k novému zaměstnavateli Lesy České republiky, závod Leplá, pracovat společně s maminkou jako včelař. V roce 1990 odcházeli společně s maminkou do důchodu a od Lesů ČR si odkoupili 200 včelstev, na kterých v důchodovém věku stále pracovali. Dodnes stále mají včelstva, ale vzhledem k věku a zdraví předali nějaká včelstva synovi (bratrovi) a nějaká prodali. Život bez včel by si děda neuměl představit, je to jeho neoddělitelná "druhá" láska. Maminka bydlela s rodiči

ve vesnici Pláň od roku 1946. Po škole pracovala jako dělnice v místním JZD. Po svatbě byla zaměstnaná společně s tatínkem u Státního statku Bezvěrov jako dělnice v rostlinné a živočišné výrobě do roku 1981, kdy společně odešli pracovat již do zmíněných Lesů ČR, jako včelařka. Je pro nás opravdu velikou ctí, že máme tak milující rodiče. Jako rodina jsme drželi a držíme vždy pohromadě, k tomu nás vedli naši rodiče a my se o totéž snažíme ve svých rodinách.

S obrovskou láskou plnili a plní funkci maminky, tatínka, babičky a dědy. Za to jim patří opravdu převelké DÍKY! Je to opravdu obrovský Boží dar!"

Nutno ještě dodat, že manželé Kozákoví společně vychovali jednoho syna a dceru. Společně se radují ze 7 vnoučat. Přejeme manželům Kozákovým Boží požehnání do dalších let společného života, ať jim Hospodin dopřeje „mnohá léta!“

jh

POZVÁNÍ VÝSTAVA IKON

Výstava ikon v chrámu Zvěstování přerované Bohorodice v Praze 2 bude zahájena dne 7. 4. v 11.30 hod. po sv. liturgii, která začíná na chrámový svátek v 10.00 hod. Výstava potrvá do 13. dubna 2010 a bude otevřena denně vždy od 10.00 do 17.00 hod. a bude putovní. Každá církevní obec v Čechách i na Moravě má možnost si tuto výstavu objednat pro svůj chrám nebo jiné prostory. Vystaveny budou práce mnicha Paisije ze skitu Proměnění Páně v Těšově, mnišek Kateřiny a Felicitás z monastýru Zesnutí přerované Bohorodice ve Vilémově, Jany Baudišové, Jany Dorky Drdové, Ludmily Juzové, Ivety Kadlecové, Sylvie Novotné a Lenky Vlčkové. Kontakt: iveta.kad@volny.cz nebo tel.: 720 58 78 05 (m. Baudišová). Výstava se koná v pravoslavném chrámu „Na Slupi“ 4a (z Karlova nám. tram. č. 18 či 24 do stanice „Albertov“).

PŘEDNÁŠKY O DĚJINÁCH PRAVOSLAVNE IKONOGRRAFIE

Na výstavu prací současných ikonopisců navážou dvě přednášky v sobotu dne 17. dubna 2010, kdy bude uspořádán přednáškový den v prostorách Národního památníku hrdinů heydrichiády při pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslové ulici v Praze.

Program:

14.00 – 15.00 hod. „Dějiny pravoslavné ikonografie v 1. tisíciletí“ přednáška s obrazovým doprovodem, Mgr. Jana Baudišová

15.15 – 16.15 hod. „Ruská ikona“ – přednáška s obrazovým doprovodem, Mgr. Jana Baudišová

Přednáškový den a výstava se koná s požehnáním metropolitou místní pravoslavné církve ThDr. Kryštofa Ph.D.

ČLENSTVÍ PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V EKUMENICKÉ RADĚ CÍRKVÍ

⁵
Pozornější čtenář Hlasu pravoslavi si jistě v minulém čísle všiml lednového zápisu z metropolitní rady pravoslavné církve, resp. krátkého bodu, který byl na ní schválen. Tento bod říká: „Status pravoslavné církve v Ekumenické radě církví ČR bude z člena řádného změněn na status pozorovatele s cílem zkvalitnění pravoslavného svědectví v ekumenickém hnutí. Po případném přijetí metody rozhodování formou konsenzu v ERC církev přehodnotí svoje stanovisko k členství v ERC.“

Tako tajemník naší církve pro ekumenické záležitosti jsem spolu s vladkou Kryštofem a otcem kancléřem Hauzarem předkládal toto usnesení, dovoluje tedy abych ho na následujících řádcích vysvětlil a uvedl do širšího kontextu, který si jistě takto zásadní věc zaslouží.

V čem je tedy problém? Opravdu se zřikáme ekumeny, jak by se dalo zkráceně říci a jak nám mnozí spílají? Ne, samozřejmě, že ne! Pravoslavná církev si je plně vědoma závazku, který nám dal náš Pán, Ježíš Kristus, „Aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“ (Jan 17,21) Pravoslavné církve byly v minulém století jedním z hlavních iniciátorů počátků ekumenického hnutí po celém světě, účastnily se prvních krůčků složitých ekumenických vztahů, které pomalu nabíraly konkrétní podoby a vyústily po druhé světové válce k založení světových a evropských ekumenických rad (Světová rada církví – WCC, Evropská rada církví – CEC). Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku byla také zakládajícím členem české obdoby těchto organizací – Ekumenické rady církví v České republice (ERC) (dříve v Československu). Prakticky všechny světové pravoslavné církve, včetně té naší, jsou dnes s výjimkou církve bulharské a církve gruzínské rovnoprávnými a aktivními členy zmiňovaných nadnárodních ekumenických organizací.

Teologické postoje místních pravoslavných církví vůči ekumenickému hnutí jsou hodně diskutované a složité, nicméně všechny autokefální pravoslavné církve jsou zajedno v tom, že ekumenické hnutí je potřebné a nutné a je naší povinností a závazkem vůči Kristovým slovům ho spolubudovat. Svou účastí na ekumenickém hnutí máme příležitost seznamovat svět s naší svatou pravoslavnou církví a její tradicí, ale také poznáváme bratry a sestry z církví, které

nám jsou sice teologicky i tradicí vzdálené, ale zároveň nás s nimi mnohé spojuje – víra ve svatou Trojici a v Krista ukřižovaného a vzkříšeného.

Proč tedy naše metropolitní rada schválila výše zmiňované usnesení? Problémem je právě současná činnost té organizace, kterou naše církve spoluzakládala a která sama sebe definuje jako nositele ekumenických myšlenek u nás – Ekumenické rady církví. Tato organizace se začala vyvíjet již v padesátých letech minulého století, definitivně pak byla ustavena v letech sedmdesátých. Jejím primárním posláním bylo a je mluvit jednotným hlasem se státními orgány – vyjednávat se státem např. platy duchovních, společné působení nemocničních, vězeňských či vojenských kaplanů apod. V porevoluční době po roce 1989 se pak činnost ERC stále více zaměřovala i na oslovování veřejnosti společnými ekumenickými akcemi, jako příklad můžeme uvést např. novoroční ekumenické slavnosti, pravidelně vysílané i v České televizi. Nutno poznamenat, že římskokatolická církev nikdy nebyla jejím členem, čili tato organizace zastupuje především církve z tzv. protestantské tradice – evangelické a evagelikální, dohromady 8 členů, pak Církev československou husitskou, církve starokatolické a naši církve pravoslavnou. Tady je právě počátek, střed i závěr problému. V ERC totiž existuje tzv. poměrné hlasování o všech záležitostech, které jsou projednávány na řídicím výboru a také v jednotlivých ustanovených komisích, řešících konkrétní záležitosti, ve kterých má naše církve též aktivní zastoupení. K přijetí všech rozhodnutí, i těch nejzásadnějších, tedy stačí nadpoloviční většina hlasů, pouhých 6. Vzhledem k výše zmiňovanému poměru mezi církvemi s protestantskou a jinou tradicí je zřejmé, jak tato hlasování vypadají. Jakákoliv malinká církev má stejný jeden hlas v hlasování jako např. církve naše, početně 10x větší. V tom by asi nebyl největší

ZPRÁVY Z EKUMENY

problém, ale problém nastává při zásadních rozhodnutích, např. při volbách předsednictva ERC, tedy těch, kdo zastupují organizaci navenek, nebo při veřejné podpoře některých velice sporných, z našeho pohledu až sektářských aktivit, kterou bylo vidět v poslední době. Se svým jediným hlasem jsme vždy přehlasováni, a v podstatě jsme odsouzeni do statusu pozorovatele, protože nikdy nemůžeme prakticky ovlivnit svým hlasem jakékoliv rozhodnutí.

Jsmo si samozřejmě plně vědomi rozdílných tradic, které mají církve sdružené v ERC, a také víme, že existují oblasti, např. při výkladu dogmat ze všeobecných směrů nebo bohoslužebném životě a jeho pojetí, ve kterých se zřejmě nikdy neshodneme. Nežádáme však po našich partnerech v ERC, aby se bezpodmínečně a ihned stali pravoslavnými, ale na půdě ekumeny bychme společně hledat to, co nás spojuje, a o tom svědčit a dokazovat tak světu Kristova slova zmiňovaná na začátku tohoto článku. Nechceme být také podepsáni pod rozhodnutími, která přímo odporují naší vírouce a která nás poškozují. To se bohužel v poslední době několikrát stalo. Jinými slovy, máme pocit, že jsme jinými církvemi v podstatě „válcováni“. Řešení těchto problémů je však jednoduché a světové ekumenické organizace již k němu dávno dospěly a fungují podle něho.

Řešením je konsenzuální hlasování při zásadních rozhodnutích a při volbě zástupců. Dosažením konsenzu – čili rozhodnutí, se kterým se dokážou nakonec ztotožnit všichni, je potom vyloučena situace, kdy někteří odcházejí zklamáni a nedokážou se ztotožnit s přijatým rozhodnutím, čímž bývá vždy hrubě narušena jednota a vzdalujeme se tím základnímu poslání ekumenického hnutí. A ekumenické hnutí má přece vzájemně přibližovat.

Hlukem má být ERC jednotným hlasem a jednotným svědectvím o Kristu, což má ve svých stanovách, které schválili všichni členové, nemůže přece jeden přehlasovávat druhého anebo dvě církve přehlasovat nějakou třetí. Proto věříme, že forma konsenzu, čili společných rozhodnutí, bude nakonec, stejně jako všude ve světových ekumenických organizacích, přijata a my se budeme moci plně a v lásce našeho Pána podílet na fungování ekumenického hnutí v naší republice.

Do tohoto rozhodnutí změnit způsob rozhodování v ERC jsme šli také s větou: „Hledejme společně s jinoslavnými církvemi to, co nás spojuje, a neprosazujeme za každou cenu a proti vůli druhého to, co nás

rozděluje.“ Tato slova jsou směřována na všechny, tedy i na naši církev – diskutujme, nehádejme se. To, že prosazujeme konsenzus v zásadních věcech, přece neznamená, že se jeho výhody týkají pouze naší církve. Stejnou měrou se stejné výhody vztahují na všechny zastoupené církve, čímž se i do budoucna předejde všem sporům a hrozbám rozpadu ekumenického hnutí u nás.

ERC nikdy v budoucnu nemůže mít ambice být jakousi nadcírkví či novou církevní strukturou, naopak, musí plně reprezentovat společný hlas, avšak s vědomím krásného a čím dál více ekumenicky používaného sloganu „Jednota v rozmanitosti“. Výzvu k aktivnímu společnému dialogu znovu opakuje i patriarcha Bartoloměj ve své nejnovější encyklice ke svátku oslav pravoslavi (encykliku taktéž publikujeme v tomto čísle v rubrice „Pravoslavi ve světě“).

Po přijetí lednového rozhodnutí naší metropolitní rady se zatím jeví, že námi znovuvyvolaná diskuse o konsenzuálním hlasování, která doposavad opakovaně byla v ERC v České republice odmítána, vzbudila ve většině církvi velký ohlas, a naši zástupci pokračují v konzultacích a vysvětlování našich postojů. Zatím to u některých našich partnerů v ERC vypadá, že úspěšně! Proto se zatím na pár měsíců pozastavila okamžitá platnost usnesení metropolitní rady, protože se zdá, že přijetí námi navrhovaného způsobu rozhodování formou konsenzu je otázkou času a již v dubnu se připravuje setkání našeho metropolitního Kryštofa s předsednictvem ERC. Naši zástupci také pokračují v návštěvách jednotlivých církvi za účelem hlubšího vysvětlování problému.

Věříme, že tato naše iniciativa umožní i české ekumenické organizaci zařadit se do řad moderních světových ekumenických organizací, které skutečně reprezentují jednotné názory svých členů.

Prozatímní status pozorovatele nám zatím stále umožňuje kompletní účast na dění v ERC a můžeme se nadále účastnit všech jednání a také na nich aktivně vystupovat (dělá to tak římskokatolická církev a adventisté), prakticky však máme pouze hlas poradní bez možnosti hlasování.

Ve zprávách z ekumeny budeme na stránkách Hlasu pravoslavi pravidelně pokračovat a také vás informovat o tom, jak se situace kolem našeho členství v ERC vyvíjí.

*Mgr. Ondřej Chrast,
tajemník pro ekumenické záležitosti*

ZE SETKÁNÍ MLÁDEŽE V SOBOTU 13. 2. 2010

Valné shromáždění Bratrstva pravoslavné mládeže (BPM) bylo uvedeno archijerejskou sv. liturgií v chrámu sv. Gorazda v Olomouci, kterou sloužil arcibiskup olomoucko-brněnský vladyka Simeon spolu s členy naší mládežnické organizace. Po jejím skončení se účastníci přesunuli do rezidence arcibiskupa, kde v 11.00 začalo samotné jednání, kterého se zúčastnilo 8 členů BPM. Jako host byl přítomen arcibiskup olomoucko-brněnský vladyka Simeon a odpovědný redaktor Hlasu pravoslavní Roman Juriga.

Na úvod vystoupila dosavadní prezidentka Bratrstva sestra Libuše Pipková se zprávou o svém působení. Zdůraznila, že činnost se soustředila především na pořádání poutí, kterých se účastnilo vždy v průměru kolem 30 osob. Další aktivity byly omezeny především úzkou členskou základnou, v současnosti je členů a členek pouze 20 osob, z toho pouze 2 platící členské příspěvky(!). Podařilo se však zúčastnit se i poutí v zahraničí (např. Grabarka) a zůstat součástí mezinárodního mládežnického sdružení SYNDESMOS (po zaplacení mimořádného a velmi sníženého členského poplatku 10 euro za rok).

Poté se slova ujal duchovní Bratrstva o. Marek Krupica, který hovořil o malé podpoře církevních obcí (organizaci podporují pouze pravoslavné církevní obce Litoměřice, Brno a Mariánské Lázně). Účty jsou v pořádku, v současnosti je na hotovosti okolo 16.000 Kč. Přestalo se však s poštovním obesláním jednotlivých církevních obcí z důvodu velké finanční náročnosti. Protože členské příspěvky nejsou placeny, tak je činnost BPM hrazena z mimořádných darů, ale peníze nejsou klíčovým problémem. Když se chtěla nějaká akce uspořádat, tak se uspořádala, dá se tedy fungovat i bez množství peněz. Zatím Bratrstvo příliš nevyužívalo možnosti získávání grantů, což se může v budoucnu napravit. Problémem je nezájem o činnost Bratrstva, kdy s ním takřka nikdo z církevních obcí nekomunikuje, nečetli ani list na farnostech informující o naší pravoslavné křesťanské mládežnické organizaci a její činnosti. Tohle je bariéra, kterou by mohl napomoci zlomit svou autoritou biskup. Člověk nečeká za svou aktivitu odměnu, ale aspoň trochu zájmu (např. Bratrstvo chtělo uspořádat v Mostu duchovní dny, ale pro překážky to nešlo). Jediná místní skupina mládeže funguje v Litoměřicích, je třeba se podívat do stanov Bratrstva a pokud možno je zakládat i na dalších místech.

Následovala diskuse, ve které bratr Martin navrhl, aby existovala dvě centra pro pořádání akcí - v Čechách a na Moravě. Vladyka Simeon připomněl své zkušenosti s prací s mládeží a informoval o některých aktivitách mládeže v zahraničí. Navrhl, že střediskem setkání mládeže z Čech a Moravy by mohla být Jihlava.

Roman Juriga zdůraznil smutnou zkušenost, že mladí pravoslavní lidé mnohdy neví, že pravoslavná mládež vůbec existuje. Hovořil o potřebě společenství pro mladé lidi a apeloval v tomto na duchovní otce, kteří by je měli lépe znát. Hlas pravoslavní je připraven dát mladým prostor na svých stránkách.

Jednání pokračovalo volbami. Novým prezidentem byl jednohlasně zvolen Ivo Vrobel, který jako prioritu své činnosti vidí lepší poznávání se mládeže na společných akcích. Viceprezidentkou byla jednohlasně zvolena Libuše Pipková, která bude spolu s o. Markem Krupicou pokračovat v organizování poutí v Čechách a pomáhat s technickými záležitostmi (např. webové stránky Bratrstva). Novým duchovním Bratrstva byl jednohlasně zvolen o. Josef Libor Kratochvíla a jeho zástupcem pro Čechy o. Marek Krupica.

Valné shromáždění pravoslavné mládeže se dále usneslo, že prezident a viceprezidentka jmenují pokladníkem vhodnou osobu a že Bratrstvo bude spolu-

MLÁDEŽ / PROFIL

pracovat na překladech liturgických textů. Byl také hlavním předběžným kalendář akcí BPM na rok 2010:

- Otevírání lázeňské sezóny a řecká zábava v Jeseňníku – 1. 5.
- Pouť ke sv. Jiří – 8. 5.
- Lábor ve Vilémově – začátek července
- Cyklopouť ke sv. Eliášovi v Protivanově – okolo 20. července
- Pouť ke sv. Prokopovi – 7. 8.
- Pouť ke sv. Ludmile – 25. 9.
- Pouť ke sv. Václavovi – 9. 10.

o. Libor Kratochvíla

SETKÁNÍ MLÁDEŽE NA ZÁPADĚ ČECH

Letní setkání dětí a mládeže pravoslavné církve nás obohacují o nové přátele a o nové zkušenosti, často i o nové znalosti a dovednosti. Avšak mnohem větší hodnotou těchto setkání zůstává některým lidem skryto.

Co to je setkání? Není to okamžik, kdy jsme spolu? Spolu s někým, komu věnujeme svůj čas, svoji pozornost, úctu a lásku? Setkání však mohou být i s přírodou, s milými místy, se zvířaty, se vším, co Bůh vytvořil. A také se samotným Bohem.

Letní setkání dětí a mládeže spojují všechna tato

setkání, z nichž nejvýznamnější je setkání s Bohem. Jedna věc je však podmínkou pro setkání s ním: abychom otevřeli svá srdce. Abychom milovali. Kdo miluje, vnímá dobro, harmonii, krásu, stává se pokorným bratrem všech. Kdo se o to snaží, jde cestou konání dobra, snaží se pomáhat, chápat, mít laskavé slovo.

A proto se setkáváme, aby každý, kdo je toho schopen, otevřel své srdce, našel cestu k věčnému životu, k němuž nedojde bez lásky.

Letní setkání dětí a mládeže:

Červenec 2010 – Doubrava u Aše, předběžné termíny:

- 2. 7.–10. 7. cena 1.400 Kč
- 12. 7.–20. 7. cena 1.800 Kč

Informace, přihlášky:

otec Igor – Praha, tel. 608 029 335,

hipodiakon@rambler.ru

nebo m. Mastíková – Aš, tel. 728 926 252,

mastikova.K@seznam.cz

2. Ekumenický Kirchentag – Mnichov

- 12.–16. 5. 2010

Ing. Aleš Čejka, Praha – tel. 774 219 041,

Info@ekumenickarada.cz, cena 1000 Kč

Kateřina Mastíková

MONACH PAISIJ

Narodil se roku 1979 v Makedonii, kde byl i pravoslavně pokřtěn.

Do Četinjského monastýru vstupuje roku 2001, mníšství přijal v roce 2005.

V současné době žije a pracuje v pravoslavném klášteře Proměnění Páně, vesnice Těšov u Chebu.

STUDIA:

Střední umělecká škola, Skopje (1994–1997),

Fakulta výtvarného umění, Skopje (1997–1999),

Fakulta církevního umění, Bělehrad (2004–2006).

kontakt: pajsij@gmail.com

O IKONOPISU:

„Ze starokřesťanské tradice je známo, jak edeský král Abgar poslal svého dvorního malíře Ananija zhotovit portrét Pána Ježíše Krista. Všechno úsilí malíře však bylo marné, neboť se snažil zobrazit Krista obyčejnými malířskými prostředky. Hospodin, vida jeho trápení, přiložil plátno ke svému obličejí a ten se divotvorným způsobem na plátně otiskl. Tak byla zhotovena nerukotvorně první ikona, na které byly zjeveny prostředky, nutné k zobrazování duchovní reality.“

Ikona je modlitbou ikonopisce. Smysl ikony je pomoci modlitbou se probudit duchovní pocity pomocí malířských prostředků.“

Z REDAKČNÍ POŠTY

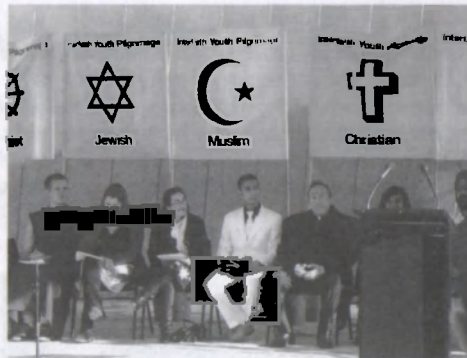
ZAMYŠLENÍ NAD NOCÍ OTEVŘENÝCH KOSTELŮ

Když jsem nedávno četl v lednovém čísle Hlasu pravoslavní článek o noci otevřených kostelů, chrámů, synagog a sborů od paní vedoucí tajemnice Ekumenické rady církví v ČR, byl jsem do jisté míry překvapen jeho obsahem. Chci na něj reagovat jako pravoslavný kněz a pastýř ve svých obcích, protože zde vzniká jisté nebezpečí omylu, do kterého by věřící při čtení Hlasu pravoslavní snad mohl upadnout. Týká se to především oznámení zařazení synagog do této ekumenické akce. Obávám se, pokud nejde o synagogy sloužící nyní jako křesťanské kostely (resp. sbory), že se zde jedná o překročení duchovní hranice, které z teologického hlediska nelze tolerovat.

Teď jsem se sám lekl, jak to zní netolerantně, ale to se týká teologické roviny a je to zaměřeno do křesťanských řad. Není v tom nic proti synagogám, ani proti věřícím, kteří se v nich scházejí. Oni mají své důvody, proč se tam scházejí. Stejně jako my máme své důvody, proč se scházíme ve svých chrámech. Tedy – víme, že je máme?

Každá víra a teologie by měla mít něco jako pud sebezáchovy. Otcové všeobecných sněmů měli na mysli právě něco takového, když vyhlášovali sněmovní kánony a vymezovali v duchovním smyslu hranici Církve, a tedy i prostředí bezpečné spásy. Měli bychom to mít v patrnosti. V opačném případě se vydáváme cestou, na jejímž konci je v podstatě všechno jedno. Když už jsme připojili synagogy, proč ne i mešity? Což islám není náboženství, které západní křesťané jmenují spolu s křesťanstvím a židovstvím „abrahámovským“? A kolik křesťanů zde na západě obohacuje svá duchovní cvičení o prvky buddhismu? Zařadme tedy do ekumeny ještě nějakou tu gompu... Pro pestrost a jako výraz tolerance a náboženské korektnosti.

Trochu jsem se rozohnil – omlouvám se, chladnu a navracím se k článku o noci otevřených kostelů. Nevím, zda je to článek typický pro pravoslavný časopis, ale je z něj alespoň patrné, jak výrazným způsobem se západní – a v tomto případě protestantská zbožnost a spiritualita vzdálila zbožnosti a spiritualitě starokřesťanské Církve. Nevím, co si o této ekumenické iniciativě myslí věřící židé, zvláště pak ortodoxní, to se vůbec neodvážuji odhadovat, ale domnívám se, že vidím trochu do příčin a kořenů protestantské snahy o sblížení s židovskou tradicí,

protože jsem sám strávil přes deset let v církvi, která měla k protestantismu velmi blízko. Jde totiž právě o tu tradici.

V protestantismu tradice většinou chybí, resp. je velmi krátká a má jen několik století. Hodně se hovoří o Martinu Lutherovi a ostatních reformátorech, občas se někdo odvolá na M. J. Husa, ale vcelku se dá říci, že čas začíná plynout s nástupem renesance. Před tím je jen temný středověk, prázdnota, na jejímž dně leží velmi vzdálená doba biblická. Absence hluboké a kontinuální církevní tradice je něco jako částečná ztráta paměti. Pro protestantské církve je ovšem těžko představitelné, že by mohly tento prostor vyplňovat římskokatolickou tradicí, od níž se odštěpily. A čerpat z tradice pravoslavných uctivačů obrazů je pro ně rovněž nemyslitelné.

Ale je k dispozici jedna tradice, na kterou si žádná církev nemůže činit výsadní nárok, tak se to alespoň všeobecně vnímá, a to je tradice starozákonní. Ta je pro protestantské církve jaksi „volně ke stažení“. Proto domnívám se, mají protestanti například filologicky skvěle fundované znalce hebrejštiny, proto se v jejich rodinách vyskytuje tolik starozákonních křesťanů jmen a našli bychom asi i další spojnice. Tato náklonnost ke starozákonní tradici vede, dle mého mínění, nynější protestanty k tomu, aby se pokusili sblížit s prostředím současné synagogy (a to ne jen u nás, ale i ve Svaté zemi). Z křesťanského hlediska, pokud by se jednalo o starozákonní tradici Septuaginty a spirituality připravující svět na příchod Krista, bylo by to naprosto chvályhodné. Ale háček je v tom, že současná synagoga je synagogou po příchodu Krista. Tedy z hlediska křesťanského. Z hlediska židovské teologie je samozřejmě synagogou před při-

Z REDAKČNÍ POŠTY

ohledem Krista. Žádný Mesiáš přece ještě nepřišel. Symonova dosud čeká na Krista a věří pevně, že se ho dočká. Z hlediska křesťanství je to teologie antikristovská, v tom smyslu, že slovo „anti“ znamená „jiný“, nebo „proti“. A židovská teologie stojí rozhodně proti tvrzení, že Ježíš je Kristus, jak o tom hovoří křesťané, ale očekává vlastního, jiného Mesiáše, jiného v mnoha ohledech. A zde je ten problém: Jak se může sladit zbožnost a teologie protestantů, jejichž Kristus již přišel před dvěma tisíci lety, se zbožností a teologií židovskou, jejíž Mesiáš je vyhlášen a očekáván, možná už zanedlouho? Tento rozpor, velmi důležitý a řekl bych i zásadní, se jakoby mimochodem dostal na stránky Hlasu pravoslavi. Co si může pomyslet pravoslavný křesťan, který si časopis koupí a článek přečte? Jak je to tedy s Mesiášem?

Možná to přeháním, možná, že dělám z komára velblouda, ale pravda v srdcích věřících se někdy může rozkolísat zdánlivou maličkostí. A nebo není pravda tak důležitá? Co je to pravda? Tato pilátovská otázka, náležející spíše do oblasti politiky (neb Pilát byl politik), se bohužel na křesťanském Západě objevuje. Zvláště u protestantů, kteří dnes v dobrém myslu mísí různé malé tradice a pravdy, věříce, že každá denominace má svůj kousek pravdy (nikdo přece nemůže říci „my máme pravdu“, to je nekorrektní), a proto sice pravdu nemá nikdo, ale mají ji svým způsobem všichni.

Ano, vzájemná úcta mezi lidmi jiného vyznání je velmi důležitá, vzájemná láska mezi lidmi je důležitá, ale pokud ekumenicky naladění lidé odloží problém pravdy jen proto, aby mohli být spolu, pak je jim málo platné, že jsou spolu. Vždyť kvůli sporu o pravdu se rozdělili. Kvůli tomu ztratili původní lásku, začali se nenávidět a navzájem hubit. A proto je třeba zase znovu u pravdy začít. Ne s vedlejšími úmysly či nenávistí, naopak se vzájemnou lidskou úctou, ale je třeba s ní začít. A pokud si budeme každý trvat na svém? (Což je velmi pravděpodobné?) Tu je snadné řešení. Nechme rozhodnutí na Bohu. Na posledním soudu přece on sám řekne, kdo zastával pravdu a kdo nikoli. Na tom by se snad mohli shodnout všichni. Dokonce ne jen křesťané. Hlavně ať nikdo nebere Boží soud do vlastních rukou, aby neškodil a horlivě potrestal ty ostatní. Pokud se budeme mít rádi jako lidé a budeme se navzájem snášet s tím, že každý má svou víru, bohatě to postačí. Lidská snášlivost se totiž překládá jako tolerance. A

to je myslím vrchol toho, co můžeme při vši dobré vůli na zemi dosáhnout. Co je nad to, je obětováním pravdy na oltář pocitu ekumeničnosti, který nikdo nedokáže přesně definovat a jehož směřování a důsledky nikdo nedokáže přesně odhadnout.

Omlouvám se, jestli jsem někoho rozzlobil, nebylo to cílem mého dopisu. Pokud jsem někoho inspiroval k zamýšlení, budu potěšen. Především jsem ale chtěl nastolit otázku, kam až je možno zajít v takzvaných ekumenických iniciativách a kde je hranice, za kterou už jde o víc, než jen o pocitu vzájemné podobnosti a sounáležitosti uprostřed bezbožného světa.

V úctě o. Jan Týmal

ZE SLOVENSKA:

Vážený pán redaktor,

Dovoľte mi hneď v prvých riadkoch svojho písania ospravedlniť sa za vyrušovanie, som si vedomá toho, že ste zaneprázdnený, ale prosím Vás prečítajte tento list do konca. Som 66-ročná dôchodkyňa a prečítam každé číslo Vášho časopisu „Hlas pravoslavi“, z ktorého som veľmi nadšená a rozhodla som sa napísať Vám preto o práci pravoslávnej Cirkvi v našej obci.

Čítam príspevky rad radom každý článok či o histórii, ekológii, chrámových sviatkoch, z práce eparchie. Články sú fundované a časopis je prítazlivý svojim imidžom a to je vizitka Vášho kolektívu. Odvážate krásnu robotu na radosť veriacim v Česku ale i na Slovensku. Pomáhaj Vám Bože, ochraňuj od všetkej zloby takých skvelých ľudí čo rozďávajú radosť a potešenie.

V našej obci sa nachádza naša pýcha - nový pravoslavný chrám a v ňom skvelý múdry otec duchovný Mgr. Prot. Juraj Sičák. V obci žije už 33 rokov a za tie roky prežil s nami veľa starostí ale i radosí. Odchod z chrámu, náhradné priestory... Bolí to veľmi ťažké roky, ale teraz sa tešíme novému chrámu v ktorom sa spoločne modlíme k Hospodinovi, a po celý rok od Roždestva Isusa Christa slávime rôzne sviatky, sobáše,

Z REDAKČNÍ POŠTY

krsty, Paschu, chrámový sviatok zasvätený sv. apoštolom Petrovi a Pavlovi. Tešíme sa a s radosťou sa zúčastňujeme bohoslužieb. máme šikovnú kantorku s prekrásnym spevom, mátušku Annu Sičakovú. Z chrámu vždy odchádzame duchovne naradostení hlavne z poučných kázni prednesených otcom Jurajom.

Máme radosť z Vašej práce v Česku a dovoľte Vám všetkým zaželať zdravička, šťastia a radosti, Božského požehnania, múdrosti a dobroty na mnohaja lita.

Dovoľte nám pravoslávny veriaci z obce Ubla i prostredníctvom Hlasu pravoslavia pozdraviť nášho duchovného, otca Juraja Sičáka pri príležitosti jeho narodenín 23. Marca, kedy sa dožíva 59 rokov, nech mu Hospodin a Matka Božia daruje zdravička, spokojnosti, trpezlivosti a Božskej miloty na mnohaja i blahaja lita.

„Živite ľudie na blaho svita našim českým bratom a sestram mnohaja i blahaja lita.“

S úctou

Hlívková Veronika, Ubla, Východné Slovensko

Z ITÁLIE:

Je to poprvé, čo si dovoľuji Vám napsat. Možná, že Vám v týchto dňoch príjde pohľadnice s obrázkom nového ruského chrámu tady v Ríme. Vedľa mňa nutkavá radosť Vám ju poslat. Stejnou jsem poslala i našemu metropolitovi Kryštofovi. Vzadu je adresa webu chrámu. Vite, byl to minulou neděli pro mne krásny zážitek, být v něm na bohoslužbě a mít po dlouhé době, tady v Ríme, usmiřující a Boží pocit. Cítila jsem se tu doma. Nebyla jsem v tomto chrámě téměř rok, důvody byly různé, ale konečně jsem sem zase našla cestu, jak jsem napsala, a cítila jsem se tam krásně a usmiřené. Když jsem se po bohoslužbě procházela všemi prostorami tohoto zvláštního komplexu, byla tam samozřejmě i prodejna a posílám Vám poštou CD z posvěcením chrámu, a uvědomila jsem si, že už nesmím čekat na neví co a začít se konečně dělit o to, co znám a co žiji jako česká pravoslavná křesťanka tady v katolickém, ale už multietnickém Ríme. Vy jste v HP dali milé rady, jak psát o různých událostech našeho pravoslavného života. Nechám se vést Vaším návodem a snad se Vám moje psaní bude hodit. Během roku, co jsem v chrámě nebyla, jsem i přesto sledovala každou zprávičku týkající se jej a věděla jsem, že tu na posvěcení chrámu, 24. května 2009, byl sám patriarcha moskevský a vši Rusi Kirill. Sle-

Bazilika sv. Klimenta v Rímě

dovala jsem stavbu chrámu téměř od začátku a navštěvovala jsem bohoslužby, které otec Filipp sloužil v podmínkách stavby a v různých prostorách. Celý komplex je stavěný ve svahu a má čtyři úrovně a v každé je vestavěná nějaká místnost nebo kaple. Odspodu, kudy se začíná stoupat po schodech, je malá kaplička. Nad ní je další větší a po dalším stoupaní ještě větší, vlastně podzemní malý chrám s křtitelnicí. Je přesně pod hlavním chrámem. Když jsem měla možnost a šla jsem na liturgii, nevědělo se nikdy, kde se bude sloužit. Sbor se formoval za pochodu a dá se říci, že rostl zároveň se stavbou. Doufám, že Vám moje nabídka na nějaký příspěvek do HP nebude připadat příliš troufalá a odpovíte mi eventuelně, jak bych to měla dělat. Zdravím Vás a přeji vše dobré.

Oľga Hustolesová

PROGRAM METROPOLITY

Z PROGRAMU BOHOSLUŽEB METROPOLITY KRYSTOFA

VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

ČTVRTEK 1. DUBNA

- v 9⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgii Velkého čtvrtku v chrámu Zvěstování přeseváté Bohorodice v Praze 2, Na Slupi 4a
v 17⁰⁰ hod. na Velký čtvrtek číst utrpení /strasti/ našeho Pána Ježíše Krista v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

PÁTEK 2. DUBNA

- v 16⁰⁰ hod. na Velký pátek vykonat večerní bohoslužbu s vynášením plaštěnice v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

SOBOTA 3. DUBNA

- v 8⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii Velké soboty (malé Vzkříšení) v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2
23⁰⁰ hod. sloužit půlnoční (řecky) s paschálním průvodem v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze 1

NEDĚLE 4. DUBNA

- v 00⁰⁰ hod. sloužit paschální jitřní bohoslužbu a paschální sv. liturgii sv. Jana Zlatoustého (cirkevněslovansky) a světit pokrmy v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze 1
v 9⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgii se svćením pokrmů v chrámu Zvěstování přeseváté Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2
v 16⁰⁰ hod. sloužit večerní paschální bohoslužbu v chrámu Zesnutí přeseváté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

PONDĚLÍ 5. DUBNA

- v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu sv. Václava v Brně

ÚTŘEŘ 6. DUBNA

- v 8⁰⁰ hod. světit oltář a následně sloužit archijerejskou sv. liturgii v mužském monastýru Vzkříšení Páně v Užhorodě

PÁTEK 9. DUBNA

- v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii se svćením vody ve svátek Oživujícího pramene přeseváté Bohorodice (podle konstantinopolského patriarchátu) v chrámu Zesnutí přeseváté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

NEDĚLE 11. DUBNA

- v 10⁰⁰ hod. v den Antipaschy (Tomášova neděle) sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech

PONDĚLÍ 12. DUBNA

- v 8⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

ÚTŘEŘ 13. DUBNA

- v 9⁰⁰ hod. sloužit „Radonici“ (vzpomínání zesnulých) v chrámu Zvěstování přeseváté Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2

NEDĚLE 18. DUBNA

- v 10⁰⁰ hod. v neděli žen myronosic sloužit archijerejskou sv. liturgii v ženském monastýru sv. Václava a Ludmily v Loučkách u Ostrova nad Ohří

PONDĚLÍ 19. DUBNA

- v 8⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

NEDĚLE 25. DUBNA

- v 10⁰⁰ hod. spolusloužit archijerejskou sv. liturgii v starobylém patriaršním monastýru v Pěči při intronizaci nového patriarchy Srbské pravoslavné církve

ČTVRTEK 29. DUBNA

- v 8⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgii v ženském monastýru Zesnutí přeseváté Bohorodice ve Vilémově u Litovle
v 10⁰⁰ hod. požeňnat zasedání Metropolitní rady tamtéž

HLAS PRAVOSLAVÍ

Děkujeme všem čtenářům, kteří podpořili vydávání našeho časopisu modlitbou a finančním darem. Děkujeme také všem příspěvatelům, kteří nám do redakce Hlasu pravoslavi zaslali svoje příspěvky, zprávy a názory. Děkujeme také všem těm, kdo podpořili finančně nebo zasláními příspěvky chod internetového portálu www.hlaspravoslavi.cz.

Dovolujeme si touto cestou vyzvat všechny naše objednatelé a předplatitele, aby si časopis Hlas pravoslavi objednali a předplatili také na rok 2010. Všechny ostatní, kdo si Hlas pravoslavi kupují v chrámech nebo na jiných místech, vybízíme, aby se předplatiteli na rok 2010 stali.

Kromě předplatitelů a odběratelů velmi uvítáme také finanční dary, které nám umožní časopis vydávat a distribuovat pravidelně a umožní nám průběžně zachovat a časem zlepšovat jeho kvalitu po stránce formální i obsahové.

PROSÍME POMOZTE!

Účet Hlasu pravoslavi:
RAIFFEISENBANK, A.S.
5011103614/5500

Pro převod ze zahraničí:
IBAN CZ28550000005011103614

**ZA VŠECHNY VAŠE PŘÍSPĚVKY
I DARY VÁM ZE SRDCE DĚKUJEME**

OBJEDNEJTE SI PŘEDPLATNÉ NA ROK 2010

Celoroční předplatné jednoho čísla činí v roce 2010
288 Kč + 86 Kč poštovné = celkem 374,-Kč

Distribuce a objednávky:
Dupress, Podolská 110, 147 00 Praha 4
dupress@seznam.cz
tel. 241 433 396
mobil 721 407 486

Vydává Pravoslavná církev v českých zemích
s požehnáním +Kryštofa, arcibiskupa pražského
a metropolitě českých zemí a Slovenska

Číslo 3/2010 ročník LXV

Dělostřelecká 7
160 00 Praha 6
PO.BOX 655, CZ-111 21 Praha 1

Registrace
MK ČR E 248

Odpovědný redaktor
Mgr. Roman Juriga
romanjuriga@centrum.cz
orthodoxa@quick.cz
tel. 776394637

Editoři
J. V. arcibiskup olomoucko-brněnský Simeon
Jerej David Dudáš

Redakce
Osvěta a pravoslavná duchovnost:
PhDr. Jakub Jiří Jukl.
Mgr. Eva Šuvarská, Jerej Mgr. Jan Týmal
Pravoslavná mládež: Libuše Pipková, DiS.
Olomoucko-brněnská eparchie: Eva Jurigová

Správce portálu hlaspravoslavi.cz
Dalibor Jan Kočí
e-mail:redaktor@hlaspravoslavi.cz
www.hlaspravoslavi.cz

Jazyková úprava
PhDr. Marta Koutová

Grafika
Zuzana Pepelová, Virtue, s.r.o., www.virtue.sk

Adresa pro zaslání příspěvků:
Roman Juriga, Vilémov 70, 783 23 Vilémov u Litovle
romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz
Fax: 585349005

Redakce si vyhrazuje právo na případné úpravy či krácení
zaslaných příspěvků. Redakci nevyžadáné rukopisy, foto-
grafie a kresby se nevracejí. Autorské články, překlady a
fotografie jsou darem církvi a autoři si nenárokují auto-
rský honorár ve smyslu Autorského zákona. Otištěné ma-
teriály nelze rozšiřovat bez souhlasu redakce nebo
autora.

PRACOVNÍ PORADA CHUDOBÍNSKÉHO OKRUŽNÍHO PROTOPRESBYTERÁTU 2. ÚNORA

RUMBURK - PRAHA, 12. A 13. ÚNOR

